

Jens Thoft (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemyndighedernes organisation og om klageadgang m.m. (skattestyrelsesloven). (Overførsel af kompetence fra skatteministeren til Ligningsrådet vedrørende indbringelse af landsskatteretsafgørelser for domstolene).

(Lovforslag nr. L 25).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Leif Hermann (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om offentlighed i EF-anliggender.

(Beslutningsforslag nr. B 3).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Tommy Dinesen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommissionsdomstol, der skal undersøge licitationssagen i forbindelse med byggeriet af den faste forbindelse over Storebælt.

(Beslutningsforslag nr. B 4).

Jeg henviser til forslaget tekst og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 6:

Forslag til lov om skattemyndighedernes organisation og opgaver m.v. (skattestyrelsesloven).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 4/10 89).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 2 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om ændring af forskellige skatte- og afgiftslove. (Kommuneaftalen).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 4/10 89).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling**Pia Gjellerup (S):**

Den 13. december sidste år nedkom regeringen med en såkaldt afbureaukratiseringsplan, hvor flagskibet var en fuldstændig omkalfatring af hele skatteadministrationen.

Hovedhjørnestenene var nedlæggelse af en tredjedel af alle stillinger inden for det samlede skatte- og toldvæsen, fuldstændig centralisering og begrænsning af det folkevalgte element.

En lille ventil kom med i sidste øjeblik: På de samme personaleforudsætninger kunne der gives tilladelse til en forhandling af en todelt løsning, hvor ligningen kunne forblive i kommunerne.

Oplægget som sådant var destruktivt i forhold til de mange kræfter, der i det daglige lægger deres arbejde i at sørge for kommunernes, amternes og statens samlede indtægter. Barometeret stod på storm.

Vi udarbejdede i Socialdemokratiet i februar i år et oplæg om løsningsmodeller for de opgaver, som vi synes kunne løses bedre, end de bliver løst i dag.

Vi har eksempelvis et stærkt ønske om, at ligningen af de meget store virksomheder – virksomheder med aktivitet i flere kommuner og egentlige koncerner – kunne ske i skatteorganer, der er opbygget til sådan et arbejde, dvs. regionale eller centrale skattemyndigheder. Det ville sikre en mere ensartet og effektiv ligning, hvis denne ligning kunne gennemføres i et forud aftalt samarbejde mellem kommunen og de nævnte mere centrale myndigheder.

Herudover ønsker vi at bane vej for en kortere og mere smidig klagevej ved at tage ligningskommissionerne ud af klagebehandlingen og derudover forbeholde Landsskatteretten til principielle og væsentlige klagesager. Sammen med en mindsket høringsprocedure vil dette give en kortere og langt mere effektiv klageordning end den, regeringen lagde op til med afbureaukratiseringsplanen i december, og den, som regeringen nu lægger op til med de to forslag, vi har til behandling.

[Pia Gjellerup]

Vi sendte vores oplæg til skatteministeren, fordi vi var så naive at tro, at man i regeringen ville være interesseret i at dreje barometerstanden bort fra storm gennem en fornuftig forhandling. Vi fik intet svar. Men vi kunne forstå, at vi langtfra var de eneste, der gik forgæves til skatteministeren i denne anledning. De involverede foreninger og en række personaleorganisationer gik også forgæves. Skatteministeren ville bruge alle sine kræfter på at presse Kommunernes Landsforening, der forhandlede med pistolen for brystet. Andre her i Folketinget har dog heldigvis takket pænt for vores oplæg og har været meget positive over for drøftelser herom.

Den 23. maj kom så aftalen mellem regeringen og Kommunernes Landsforening i hus, den aftale, som danner grundlag for de lovforslag, vi behandler her i dag.

Vi ser med nogen undren på, at regeringen opfatter Kommunernes Landsforening som rette aftalepart i sammenhæng med forhold, der ikke vedrører kommunerne. Vi ser hele skatteadministrationen som en helhed, hvoraf kommunerne forvalter deres store og vigtige andel.

Vi kan derfor ikke anerkende den såkaldte kommuneaftale, men vi kan anerkende de kardinalpunkter, som kommunerne har ønsket at sikre sig gennem indgåelsen af aftalen med regeringen, nemlig 4 punkter:

For det første at ligningen forbliver i kommunerne, for det andet at klagesystemet fornkles, for det tredje at kommunalbestyrelserne sikres indsigt i ligningsplanlægningen, og for det fjerde at moderniseringen af vurderingsystemet fortsættes.

Disse kardinalpunkter vil også kunne indeholdes i lovforslag, der vil få Socialdemokratiets støtte, men der er områder uden for disse punkter, hvor vi ikke kan acceptere indholdet af aftalen.

Ligningskommissionerne skal således ikke være klageorganer. 275 klageorganer med et beskedent sagsmateriale i de mindre kommuner vil give meget forskellige afgørelser og derved blot give anledning til flere klagesager og mindskelse af retssikkerheden.

Ligningskommissionerne skal være den ansættende myndighed med ansvar gennem delegering til den kommunale skatteforvaltning. Ligningsplanarbejdet og ressourceforbruget

skal tilrettelægges i ligningskommissionerne i samarbejde med kommunalbestyrelserne, og ligningskommissionerne skal endelig have den folkevalgte indsigt i forvaltningen.

Regeringen foreslår skatterådene nedlagt. Derved vil man få et system med såkaldte skatteankenævni i et antal af 275 som leverandører af klagesager til Landsskatteretten. Det bliver uoverskueligt, og sagsmængden i Landsskatteretten vil mindst blive fordoblet, hvilket vil vise den rette vej til et totalt sammenbrud.

Socialdemokratiet foreslår, at skatterådene bliver den almindelige klageinstans. Vi ønsker tilknyttet et juridisk element med henblik på sikring af den korrekte retsanvendelse. Herved vil vi kunne forsvare at forbeholde Landsskatteretten til netop de principielle og væsentlige sager.

Jeg har omtalt vores forslag vedrørende de store virksomheder og koncerner. Dette gør regeringens forslag ikke noget effektivt ved. Regeringen foreslår, at arbejdsgiverkontrollen flyttes til toldvæsenet, i hvert fald en del af den. Herved vil de hidtidige anstrengelser for at lave virksomhedskontrol i kommunerne i nogen grad blive spoleret. Selve indgangen til ligningen vil med dette forslag blive flyttet bort fra kommunerne. Det er ulogisk, og det er uhenigtsmæssigt.

Rygterne vil vide, at toldvæsenet i København og Århus har advaret imod en overtagelse af opgaverne, der i disse to kommuner dækker ca. en tredjedel af den samlede opgave på landsplan. Taler disse rygter sandt?

På vurderingsområdet er regeringens forslag også landet på det forkerte ben. Vi ønsker ikke den folkevalgte vurderingsmyndighed fjernet, og ligningskommissionerne vil efter vores opfattelse ikke være egnede som klagemyndighed heller inden for vurderingsområdet. Derimod skal vi fortsætte den teknologiske udvikling på området i samspil med den folkevalgte vurderingsmyndighed og fastholde skyldrådene som uafhængig klageinstans med den ekspertise, der er opbygget dér.

På personaleområdet er der lagt op til så drastiske reduktioner, at effektiviteten i skatteadministrationen vil komme til at lide et alvorligt knæk. Som vi også gav udtryk for i februar, er vi enige i, at bestræbelserne for en effektiv edb-rationalisering, forenkling af skattelovgivning og effektivisering af ligningen skal intensi-

[Pia Gjellerup]

veres. En sådan baggrund vil gøre det muligt at skabe en løbende tilpasning af personaleforbruget.

Vi ønsker en skatteadministration, der kan behandle de enkelte borgere og den enkelte virksomhed korrekt og kompetent. Det er for os det, der udgør retssikkerheden. Lovforslagene går på mange punkter i den forkerte retning.

Der skal ske en række justeringer af lovforslagene, så administrationen af skattesystemet bliver bedre og ikke ringere. Disse justeringer skulle der være mulighed for at få på plads under den kommende udvalgsbehandling, og der er god grund til hurtigt at få skabt klarhed og fundet de rigtige løsninger på området, så stormen over vore skatteforvaltninger kan lægge sig og kræfterne igen kan helliges det egentlige arbejde, der er af meget stor samfundsnytte.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Fru Pia Gjellerup havde en hel del kritikpunkter vedrørende de forslag, som vi behandler, bl.a. om fastholdelse af ligningen i ligningskommissionerne. Jamen er det det, der foregår i dag? Foregår ligningen i ligningskommissionerne i dag? Nej, det gør den ikke. Langt de fleste steder foregår ligningen hos de ansatte på skattekontorerne, og de fleste af de sager, som kommer op i Ligningsrådet, er sager, hvor der er usikkerhed, og hvor man faktisk er i gang i klagesystemet.

Den argumentation, som fru Pia Gjellerup her anvendte, kan jeg derfor ikke forstå.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Det vil altid lette en saglig drøftelse, hvis man hører efter, hvad det er for argumenter, vi hver især kommer med.

Jeg sagde – og jeg har i øvrigt det, jeg sagde, på tryk – om netop delegeringen fra ligningskommissionerne til forvaltningen, at det, der er væsentligt og kardinalpunktet for os, er, at ansvaret for ansættelserne ligger hos ligningskommissionen og ikke hos en forvaltning uden nogen folkevalgt kontrol eller indsigt.

Aagaard (KF):

For knap 10 måneder siden fremsatte regeringen sit forslag til afbureaukratisering af den

offentlige sektor, og et af de centrale punkter i forslaget var en reform af skatte- og afgiftsadministrationen gennem en sammenlægning. Forslaget indeholdt som bekendt to modeller, hvor den helt afgørende forskel var spørgsmålet om, hvor ligningen af borgerne i fremtiden skulle placeres.

I begyndelsen af året indledte regeringen forhandlinger med kommunerne om dette spørgsmål, og den nåede i slutningen af maj måned frem til en aftale med kommunerne om at opretholde den todelte statslige/kommunale skatteadministration og om, at der skal opnås en total ressourcebesparelse på i alt 5.000 årsværk.

For os i Det Konservative Folkeparti har det været afgørende, at der for alvor blev taget fat på at fjerne alt dobbeltarbejde og så langt som muligt få nedlagt og sammenlagt administrative myndigheder, at vort lands borgere og virksomheder er sikret ensartet og retfærdig ligning, at vore virksomheder med hensyn til skatte- og afgiftsspørgsmål ikke skal rende fra det ene kontor til det andet, og at vort klagesystem bliver væsentligt forenklet gennem hurtig sagsbehandling, for at man derved kan opnå en hårdt tiltrængt forbedring af borgernes retssikkerhed.

Er disse ting så opnået med den indgåede aftale med kommunerne? Hertil kan jeg stort set svare ja.

Ser vi på det administrative system, fjernes der med forslaget fire typer statslige myndigheder, to får ny betegnelse, og to opretholdes. Fremover har vi i det kommunale system den kommunale forvaltning med selvstændig ansættelses- og vurderingskompetence samt nye skatteankenævn, de hidtidige ligningskommissioner, som fremover kun skal være klageinstans. Der bliver en statslig myndighed, som fremover består af en central told- og skatteforvaltning, regionale told- og skatteforvaltninger, Landsskatteret og Ligningsråd.

Jeg tror, at de fleste vil føle denne opbygning overskuelig.

En ensartet og retfærdig ligning bliver efter forslaget kommunalbestyrelsens ansvar efter overordnede retningslinjer fra Ligningsrådet. Det er der meget fornuft i i betragtning af det økonomiske ansvar, kommunalbestyrelserne har for den enkelte kommunes økonomi, og det er i overensstemmelse med, hvad der stort set er praksis i dag.

[Aagaard]

Skatteankenævnene, som fremover udelukkende skal være første klageinstans, er vi tilfredse med ikke kan sekretariatsbetjenes af embedsmænd, som har deltaget i en ansættelse eller i en vurdering. Vi er opmærksomme på, at det i mindre kommuner kan give problemer, men er tilfredse med bemærkningerne om, at der så her må engageres eksternt bistand.

Vi ser dette – sammenholdt med de mere detaljerede regler i nævnets forhold til borgerne – som en forbedring af første klageinstans med mulighed for at afgøre flere sager endeligt end hidtil.

Vi vil dog godt her foreslå ministeren at overveje, om det ikke i relation til skatteankenævnens sammensætning ville være væsentligt, om man sikrede, at man ikke samtidig kunne være medlem af både kommunalbestyrelse og skatteankenævn. Vi har glimrende sikret det på det administrative plan. Vi må også sikre det i det politiske system.

Med hensyn til borgernes retssikkerhed finder vi reglerne om, at der i hver enkelt klagesag skal udarbejdes en sagsfremstilling, som skal forelægges klagerne i nævnets afgørelse, som en klar styrkelse, idet der her åbnes mulighed for, at misforståelser kan opklares, og at man har mulighed for i myndigheden selv at ændre en tidligere afgørelse.

Fremtiden vil vise, om vort klagesystem havde været bedre tjent med, at vi bevarede skatterådene og vurderingsrådene med deres ubestridelige ekspertise som første klageinstans i stedet for de foreslåede skatteankenævn. Begrundelsen er jo helt klart rationaliseringshensyn og ikke, at der ikke igennem årene er udført et godt og dygtigt stykke arbejde i de pågældende råd.

Vi finder det imidlertid betryggende, at der til støtte for kommunerne oprettes 60 stillinger som vurderingskonsulenter, og at det i bemærkningerne er anført, at der ved besættelsen af disse stillinger tages hensyn til den viden, som bl.a. vurderingsformændene besidder, ikke mindst i betragtning af, at det kommunale system her reelt starter på helt bar bund.

Landsskatteretten, der stort set fortsætter uændret, er vi ikke i tvivl om vil komme til at opleve en betydelig stigning i antallet af sager i overgangsfasen, men forhåbentlig kun i en overskuelig periode. Men skal den markante forenkling af klagevejen opleves af borgerne som den positive forbedring, vi ser den som, må

kræfterne sættes ind på at styrke rettens regionale arbejdsindsats.

Jeg vil gerne pointere, at skal vi inden for den skitserede tidsramme opnå de aftalte ressourcebesparelser på i alt 5.000 årsværk – og det skal vi efter vor opfattelse – må vi her i Tinget være indstillet på en betydelig forenkling af vor lovgivning. Vi tager jo om lidt fat på behandlingen af den første forenklingsspakke, som gennemført vil betyde en væsentlig administrativ lettelse i vore skatteforvaltninger, og vi er også vidende om, at der for øjeblikket arbejdes intenst med forenklingens pakke II.

Ud over den ressourcebesparelse, der kan opnås, er det efter Det Konservative Folkepartis opfattelse mindst lige så nødvendigt, at vor skattelovgivning bliver så enkel og forståelig som overhovedet muligt for landets borgere, og at vort system bliver administrerbart. Sker det, er forslagene et skridt i den rigtige retning.

Af hensyn til forudsætningen om, at disse to lovforslag skal træde i kraft den 1. januar 1990, må vi i høj grad være opmærksomme på – forhåbentlig i samarbejde – at sikre en grundig og omhyggelig udvalgsbehandling, men således at vi kan få lovforslagene vedtaget så betids, at der er rimelig tid til, at man rundt om i de 275 kommuner kan indrette sig på den nye lov.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Må jeg spørge hr. Aagaard, om han mener, det er betryggende, at man for den kommunale forvaltning, som alle borgere har kontakt med, nemlig skatteforvaltningen, nu laver et regelsæt og en lovgivning, som betyder, at samtlige politikere og folkevalgte faktisk formentlig adgang til den?

Kommunalbestyrelsesmedlemmer skal efter skatteministerens lovforslag ikke kunne se på enkelte sager. Ligningskommissionerne laves til rene ankeorganer og har ingen adgang til skatteforvaltningerne. Man vil ikke på samme måde, som hvis man har et socialt problem, kunne henvende sig til en folkevalgt og bede vedkommende om at tale med den pågældende sagsbehandler og se sagen og på den måde sørge for, at eventuelle forbistringer kan blive ryddet af vejen, så den folkevalgte kan være kontaklet mellem borger og forvaltning.

Mener hr. Aagaard ikke, det er betænkeligt, at vi har en forvaltning – uanset at jeg har stor

[Stavad]

respekt for og anerkender dygtigheden hos vore embedsmænd – hvor vi rent faktisk formener alle folkevalgte adgang til at se på sagerne?

(Kort bemærkning).

Aagaard (KF):

Det er min helt klare opfattelse, at borgerne med dette forslag er sikret en mindst lige så rimelig mulighed for at tage kontakt til vore administrative behandlere i skatteforvaltningerne som med det system, vi har i dag.

Med de tilkendegivelser, der ligger i lovforslaget, om retningslinjer udstukket af Ligningsrådet for samtlige 275 kommunalbestyrelser føler jeg mig overbevist om, at der ikke – som hr. Stavad sagde – kan lovgives i skatteforvaltningerne. Det bliver det regelsæt, der bliver udstukket af Ligningsrådet i samarbejde med kommunalbestyrelserne, som vore forvaltninger fremover skal administrere efter.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

I fortsættelse af det tema, som Skatteudvalgets formand tog op, må vi i dette spørgsmål til hr. Aagaard sige, at det ligger endnu værre. Man kan ikke engang gå op og tale med den embedsmand, der behandler sagen, for man har ud fra nogle forkvaklede habilitetssynspunkter hos skatteministeren fået den opfattelse, at hvis det er assistent Petersen, der behandler sagen og virkelig har sat sig ind i den og måske også har snakket med borgeren en eller to gange, får borgeren, når han kommer op tredje gang og skal tale med assistent Petersen, at vide: Nej, assistent Petersen må overhovedet ikke beskæftige sig med sagen, for han har den ulempe, at han kender sagen og ved, hvad den drejer sig om, og derfor er han af skatteministeren umyndiggjort.

Folk, der ved, hvad sagen drejer sig om, må ikke behandle den. Derimod må man gå ind til en mand, der med stor sikkerhed kun kan sige: Jeg kender jo ikke noget til sagen, for jeg har ikke haft noget med den at gøre, og jeg har ikke sat mig ind i den. Og så må borgeren gå hjem.

Ét er, at han overhovedet ikke kan henvende sig til de folkevalgte, for ligningskommissionen må han selvfølgelig holde sig meget langt fra. Når man er ankeinstans i en sag, må man under ingen omstændigheder på noget som helst tidli-

gere tidspunkt, før man får den til ankebehandling, blande sig i, hvad det drejer sig om. Og embedsmændene må altså heller ikke tale om det.

Er det ærlig talt ikke meget virkelighedsfjernt, hvad skatteministeren har foreslået?

For en gangs skyld var jeg meget ked af at høre hr. Aagaard tale med mindre hr. Palle Simonsen end hr. Fogh Rasmussen i sig. Jeg håber, han vender hjem til sin egen fold.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Hr. Glistrup har jo ret meget langt i den beskrivelse, han har givet af kontakten mellem borgere og embedsmænd.

Må jeg have lov til, hr. Aagaard, at se tilbage på den periode, hvor jeg selv havde fornøjelsen af at være medlem af en ligningskommission. Det, jeg oplevede som min vigtigste funktion, når borgere henvendte sig, fordi der af en eller anden grund var opstået en kommunikationsbrist – som det hedder på nudansk – mellem embedsmand og borger, var at kunne gå ned i skatteforvaltningen og få lov til at se på sagen. Man kunne måske forklare nogle synspunkter, som borgeren havde bibragt én, eller man kunne gå tilbage til borgeren og sige: Der er altså de og de ting, som man skal tage hensyn til, og derfor er afgørelsen sådan. Og som regel fandt vi en løsning.

Alle folkevalgte formenes adgang til skatteforvaltningen. Med den lovgivning, som nu ligger på Folketingets bord, vil man kun kunne komme i kontakt med folkevalgte – nemlig det nye ankenævn – pr. skrift og begrundet. Hvis ikke folk er gode til at skrive, og hvis ikke folk er gode til at formulere sig og kender reglerne, så de kan begrunde, hvorfor de klager, har de ingen adgang.

Jeg kender hr. Aagaard godt også fra de debatter, vi har haft ude i landet om denne sag, som jo desværre har kørt i meget lang tid. Mener hr. Aagaard virkelig, at det er ansvarligt og anstændigt, og at det er med til at øge retssikkerheden? Mener hr. Aagaard ikke, at det er det modsatte, der sker?

Formanden:

Hr. Aagaard for en kort bemærkning. Og så håber jeg, at vi kan vende tilbage til talerrækken.

(Kort bemærkning).

Aagaard (KF):

Jeg føler mig overbevist om, hr. Stavad, at den beskrivelse er langt ude på overdrevet. Det, der i virkeligheden sker, er, at når en borger i det daglige henvender sig i forvaltningen med sit problem, får han det i 9 ud af 10 tilfælde løst.

Får man ikke sit problem løst, er der i lovforslaget en forpligtelse til at lave en klar sagsfremstilling, som skriftligt skal tilgå skatteborgeren. Derefter må han så vurdere, om der er grundlag for en klage til skatteankenævnet eller man i forvaltningen vil være i stand til at ordne problemet, forinden det resulterer i en konkret klage.

Så jeg tror, at problemet er mindre, end hr. Stavad vil gøre det til.

Formanden:

Hr. Stavad for en kort bemærkning. Jeg håber, vi kan slutte.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg undskylder, at jeg bliver nødt til at bede om en kort bemærkning én gang mere. Jeg havde ikke gjort det, hvis ikke det var, fordi jeg må konstatere, at hr. Aagaard ikke har forstået lovforslaget.

For det er jo ikke sådan, at borgeren kan henvende sig til forvaltningen, hvorefter forvaltningen laver den skriftlige fremstilling, som hr. Aagaard siger man kan bruge som grundlag for at tage stilling til, om man vil klage til skatteankenævnet.

Nej, situationen er den, at borgeren må lave en skriftlig, begrundet klage til skatteankenævnet, og først derefter går skatteforvaltningerne i gang med at lave den opstilling af problemerne og den beskrivelse, som man så skal tage stilling til. Man kan kun komme i kontakt med folkevalgte, hvis man er god til at skrive, og hvis man kan reglerne, så man også kan begrunde, hvorfor man skriver.

Jeg synes, det er et tilbageskridt.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Som det fremgik af det, hr. Aagaard sagde, skal man ikke bare være god til at skrive; man

skal også være god til at læse og vel at mærke læse dette kaudervælsk, som skatteembedsmænd nu engang skriver deres fremstillinger af tingene på.

Hvis hr. Aagaard har færdedes mellem mennesker med en intelligenskvotient på under 130, vil han have mødt nogle, som faktisk ikke er i stand til at forstå rækkevidden, når der gives en såkaldt skriftlig sagsfremstilling af et eller andet område. De vil hænge sig i noget, hvorom – bevares – skatteteknikere kan sige: Det her er jo fuldstændig uden betydning, men som står fuldstændig i centrum for manden, og hvor han misforstår indholdet af udtrykket.

Tænk bare, hvor megen ulykke et nu afskaffet udtryk som »spekulant« har forvoldt, hvor manden er kommet op og har vist sin middagsplan, hvorefter han kun spiste vandgrød hele tiden, så han kunne da ikke være spekulant – eller hvad der ellers er af tekniske udtryk inden for skatteområdet!

Hr. Stavad har fuldstændig ret i, at efter regeringens eget forslag kommer denne skriftlige redegørelse først på et meget sent tidspunkt, hvor man har måttet tage fri fra arbejde måske 3, 4 eller 5 gange for at finde én, man kan tale med, der tåler det samme sprog som én selv, og hvor man har fået mavesår og eventuelt skilsmisse, og hvad der ellers plejer at følge i kølvandet på de sager, vi taler om her. Det er ikke bare økonomi, det er store personlige ulykker, dette system for systemets skyld, som regeringen foreslår, vil forvolde for de pågældende mennesker.

Kan hr. Aagaard dog ikke komme over til os andre igen vedrørende behandlingen af dette forslag? Det er en helt håbløs ordning, der er foreslået.

Formanden:

Så vender vi tilbage til talerrækken.

Jens Thoft (SF):

Jeg synes allerede at kunne konstatere, at det må knibe for ministeren at få forslaget igennem.

Jeg vil da gerne sige, at SF deler kritikken af skattestrukturen. Der er behov for forenklinger, for samarbejde med hensyn til skat, told og moms og for, at klagevejene forkortes – så langt er vi enige med ministeren. Der er også behov for, at den tid, sagsbehandlingen tager i f.eks. Landsskatteretten, bliver afkortet.

[Jens Thoft]

Men så er det også slut med vores enighed, for regeringens udspil sidste efterår var mildt sagt udtryk for den mest uduelige virksomhedsledelse, jeg nogen sinde har været ude for, i enhver tænkelig henseende.

Det gjorde de ansatte usikre, og regeringens udspil var jo ikke engang blevet tørt fra bogtrykkeren, før den havde forladt det igen. Så tog man udgangspunkt i, at der skulle fyres 5.000 mennesker, i stedet for at tage udgangspunkt i, hvad det er for opgaver, vi vil have lavet, og hvor godt og grundigt vi vil have dem lavet, og så sørge for, at de blev lavet med den mandskabsmængde, der skulle til.

Udviklingen på skatteområdet har været helt kaotisk, og alt tyder på, at sådan vil det fortsætte. Og nu er regeringen godt i gang med sammen med Socialdemokratiet at planlægge en dramatisk skattereform som følge af Danmarks underkastelse over for EF. Men man skal da ikke tro, at det gør tingene lettere.

Kaaset omkring madpakkefradraget har klart vist, hvordan det går med den her minister til at forvalte retssikkerheden. Den ene dag får betjenten medhold i, at han godt kan få fradrag, og den næste dag kommer man og opkræver pengene. Det samme gælder buschaufførerne i Århus: Den ene dag får de udbetalt pengene, og den næste dag kommer man så og henter dem igen.

Jeg vil sige: Det er ministerens form for retssikkerhed. Vi har netop fremsat forslag i dag om, at skatteministerens mulighed for den ankeværning, som han har gennemført i sin embedsperiode, fjernes og overdrages til Ligningsrådet. Det går ikke længere med denne minister på denne post.

Når vi ser på ligningen, ser vi, at virksomhedsligningen ligger brak. Og de mange edbplysninger, man får fra lønmodtagerne, betyder, at den afgørende del af ligningen har bestået i mekanisk at sammenholde oplysningerne med selvangivelsens tal. En egentlig kontrol derudover er der ikke blevet tid til; det har der ikke været ressourcer til.

Mange af kommunerne har ikke ligningsmedarbejdere, som har den nødvendige specialuddannelse til at varetage erhvervs-ligningen. Og selskabsligning koster i øvrigt kommunerne temmelig dyrt i forhold til det økonomiske udbytte, de har af det. Derfor har man nedprioriteret den ligning. Også det agter SF i nærmeste

fremtid at komme med forslag om for ligesom at give kommunerne en gulerod for at sørge for en ordentlig ligning.

Et særligt problem udgør hovedaktionær-/selskabsligningen, hvor den mellemkommunale konkurrence betyder, at hovedaktionær og selskab ikke engang lignedes i samme kommune, medmindre hovedaktionæren og selskabet tilfældigvis har bopæl i samme kommune. Men har de en ordentlig revisor, sørger de naturligvis for, at de bor i hver sin kommune, for så er det umuligt at klare en ligning.

Rundt om i de skatteeffektive kommuner oplever man, at de store skatteydere bare flytter, når ligningen begynder at blive for nærgående, for så er de ude over problemet. Og flytter de til en lille kommune med få ressourcer, kan de fortsætte hummelejtregene.

Virkningen af skattereformens fradragssanering er, at lønmodtagerligningen i de kommende år i stigende omfang vil foregå i virksomheden. Det er der klart incitament til i skattereformen. Og derfor bliver en stor ny ligningsopgave at kigge på virksomhedernes regnskab og kontrollere, hvorledes frynsegoder til de ansatte er blevet udbetalt.

Så kommer det uholdbare i ministerens forslag, fordi ligningen af lønmodtagerne kommer til at ligge i virksomhederne. Men det er bare ikke kommunens folk, som skal ligne lønmodtagerne, der kommer ud i virksomhederne; det bliver de statslige myndigheder i told- og skatteafdelingen. Der sætter man sig efter min mening helt klart mellem to stole. Det er den ærlige erhvervsdrivende, og det er den ærlige lønmodtager, der bliver sorteper.

Der er med kommuneaftalen – det synes jeg næsten er det værste – ikke taget hul på problemerne med ligning af multinationale virksomheder. Der er ikke taget hul på ligningen af mor-og-datter-selskaber og selskaber med flere udsalgssteder. Og der er slet ikke tale om, at man gør forsøg på at tage hul på hovedaktionær-/selskabsligningen. Det er altså for sølle, for i det indre marked vil der med sikkerhed opstå nye ligningsbehov vedrørende multinationale virksomheder, som små ligningsenheder ikke vil kunne klare tilfredsstillende.

Det bør der derfor tages hånd om, og det er uansvarligt, at man ikke gør i det mindste et forsøg på at løse nogle af de her problemer.

[Jens Thoft]

Jeg synes, at selv borgerlige politikere burde kunne se, at det er konkurrenceforvridende, når man i Hørsholm kan få lov til at lave alle hånde skattehummelejtregger, mens man i andre kommuner faktisk kommer til at betale skat efter reglerne.

Det er ikke nogen hemmelighed, at det er galt i Hørsholm. Selv ligningskommissionen har i en hemmeligholdt rapport til byrådet i Hørsholm sagt, at den er helt gal.

Efter SF's opfattelse taler en rationel udnyttelse af ressourcerne for en enhedsorganisation på ligningsområdet. En effektiv udnyttelse af ressourcerne forudsætter også fælles og ensartede edb-systemer eller i det mindste edb-systemer, som kan synkroniseres. Datakraften bør lægges langt ud i systemet, sådan som det kendes allerede i dag fra toldvæsenet.

I dag er det sådan, at kommunerne, toldvæsenet og Statskattedirektoratet har hver deres edb-systemer. De kan ikke trække på hinandens, og det giver elendig udnyttelse af ressourcerne og megen dobbeltadministration.

Ligningen bør i geografisk henseende ligge så tæt på borgerne, som rationelle og bæredygtige ligningsenheder giver mulighed for det, men det er altså ikke helt ude i den allermindste kommune, vi skal ligne den største virksomhed.

Borgerne skal kunne henvende sig om f.eks. forskudsregistrering og sådan noget på ethvert skatteservicekontor i landet, ikke bare i ens egen kommune, men f.eks. også i arbejdsstedets kommune.

Endelig mener vi, det er vigtigt, at der i ligningen er et lægt element. Det er jo ikke jura alt sammen.

Afgørende for SF's ligningspolitik er altså, at ligningen bliver ensartet og effektiv, så man ikke kommer til at betale naboens skat - erhvervslivet må altså også lignedes; det sker ikke i dag - at ressourcerne anvendes effektivt, så overflødigt bureaukrati og dobbeltadministration undgås, at systemerne sikrer den enkelte imod overgreb, at retssikkerheden er effektiv, at borgerne har så let adgang til skattekontoret som muligt, og at de selvfølgelig ikke ulejlighes unødvendigt, og endelig, at skattestrukturen er rimeligt overskuelig og letforståelig. Jeg ville også gerne sige, at alle lovene også var lette at forstå, men i et kompliceret samfund får vi nok desværre temmelig komplicerede love. Det kan nok ikke være anderledes.

Vores udgangspunkt er altså en enstrengt statslig model, som er decentralt baseret, som lægger afgørende vægt på det læge element, og som besørger skat og stempel og arveafgift og moms- og arbejdsmarkedsbidrag og ejendoms-vurderinger i én organisation, og hvor servicekontorerne ligger så tæt ved borgerne som overhovedet muligt, og som personalemæssigt bygger på de bestående folk i såvel den kommunale som den statslige skattesektor og toldvæsenet. Klagevejene bør være ensartede og afkortede.

Det var mine principielle bemærkninger.

Hvis vi tager de helt konkrete, synes jeg, at man i lovforslaget tillægger den maskinelle ejendomsvurdering alt, alt for stor betydning. Netop fordi ombygninger i stort omfang ikke længere skal anmeldes, vil man mangle grundlag for maskinelle vurderinger mange steder. Dertil kommer hele den sektor, som handler om erhvervslivet. Også her må man ud at vurdere manuelt.

Forudsætningen for kommuneaftalen er ifølge teksten til bilagene mere effektiv ligning, men det holder ikke vand. Ligningen bliver ringere.

Og tillad mig så et hjertesuk! Nu er det sådan, at skattefrie beløb skal indberettes. Jamen kunne man da ikke lave en ordning, så de skattepligtige beløb skulle indberettes? Så kunne man da vente med de skattefrie beløb til en anden god gang. Jeg har den fordom, at hvor man har indberetninger, bruger folkene deres tid på at kontrollere, om indberetningerne er korrekte. Det var måske vigtigere at få indberettet frynsegoder som fri bil, flyvemaskine, fribolig osv. i stedet for at indberette kørselsgodtgørelse, som i øvrigt er skattefri.

Lønmodtagerligningen kommer til at ligge i virksomhederne, men alligevel skal den udgående kontrol ligge et andet sted, nemlig i statsligt regi, mens lønmodtagerligningen kommer til at ligge kommunalt. Den hybrid kommer der efter min mening ikke noget godt ud af.

Kommuneaftalens strukturændringer skal ligge klar allerede 1. januar 1990, men jeg vil godt advare imod, at man jasker tingene igennem. Kan det nås? Jeg tvivler.

Der vil ske en betydelig stigning i klagesagerne ved Landsskatteretten, men det benægtes i bemærkningerne, i det store hele i hvert fald. Man tager et frikommuneforsøg til indtægt for

[Jens Thoft]

noget, det ikke kan tages til indtægt for, og så indfører man et gebyr, og det kalder man retssikkerhed.

Jeg er straks færdig, hr. formand.

Det er barokt at kalde det for en styrkelse af borgernes retssikkerhed, når man fjerner klageinstanser, men sådan er der jo så megen sprobrug i den her sag. Jeg synes, det er i orden, at man fjerner klageinstanser. Jeg har aldrig syntes, det var rimeligt, at skattesystemet har langt flere klageinstanser end socialsystemet. Jeg synes, det er underligt at kalde indførelse af gebyrer for at begrænse den tid, hvori man kan få genoptaget sagerne, for en styrkelse af borgernes retssikkerhed.

Lovkomplekset er skidt og kanel imellem hinanden, og vi vil kigge på det i udvalget.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det lyder så tilforladeligt, når SF som sit hovedsynspunkt anlægger, at vi må begynde med at se på, hvilken opgave der skal løses, og så må vi tage det antal personer, der skal bruges til at løse den opgave. Men skinet bedrager. Det er slet ikke nogen god fremgangsmåde.

Man kan meget let besvare SF's spørgsmål med: Ja, det, der er meningen, er, at alle skattepligtige juridiske og fysiske personer skal ansættes til den skattepligtige indkomst, de efter loven skulle have. Men så mange mennesker findes der ikke i hele verden, at man kan nå det mål med de skattesatser, vi har, og med den specificerede måde, folk erhverver deres indtægter på, at vi kan opføre nettoindkomsten så nøjagtigt.

Derfor må man gøre, som regeringen gjorde i sit udspil fra december sidste år, at man siger: Hvor mange mennesker vil vi bruge på det? Der henter Fremskridtspartiet sin inspiration hos digteren, der synger: Rev I marken let, det er en gammel ret, fuglen og den fattige skal også være mæt.

Til syvende og sidst drejer det her sig kun om én ting, nemlig at overflytte penge fra de fattige borgere til den rige stat, og derfor: jo mere lem-fældig ligningen er, jo flere penge bliver i borgernes lommer, og jo rigere bliver samfundet. Derfor kan vi alle sammen kun være interesserede i, at der er ansat så få mennesker i skatteforvaltningen som muligt.

Det må være den saglige, realistiske måde at angribe det på – og ikke dette forsøg på at få nogle flere mennesker med fra Jurist- og Økonomforbundet, og hvor de ellers er organiseret, dem, hvis sag hr. Jens Thoft står og taler. Det her drejer sig om virkelig at opnå et bedre Danmark, og det gør vi ved at have så få mennesker som muligt i skatteforvaltningen og ikke ved den problemstilling, hr. Jens Thoft stiller op.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg vil gerne understrege, at for SF er det ikke afgørende, at vi har så få som muligt. For os er det afgørende, at vi har en vis retfærdighed i skattesystemet.

Virkningen er den, at den ærlige skatteyder i dag kommer til at betale en anden skat end den uærlige. Det har aldrig nogen sinde i Danmarkshistorien været så risikofrit at snyde i skat som i disse år, og jeg er modstander af, at den ærlige skatteyder skal betale mere end den uærlige. Jeg mener, at der bør være en reel risiko for, at den uærlige skattesnyder bliver fanget, og når det drejer sig om den uærlige erhvervsdrivende skattesnyder, så er det risikofrit. Det er jeg modstander af, hr. Glistrup.

Jeg vil også sige, at jeg da ikke er tilhænger af, at der ikke skal ske fyringer i skattesystemet. Jeg tror på længere sigt, at den store, maskinelle ligning af lønmodtagerne, som vi i dag kontrollerer i ét og alt, vil betyde, at mange af de mennesker, der i dag er beskæftiget med lønmodtagerligning, i morgen må lave noget andet.

Derfor er det vigtigt, at der bliver igangsat en vældig uddannelsesindsats for, at disse mennesker kan noget andet. Vore ligningsfolk kan noget forkert med den udvikling, som er foregået – ingen tvivl om det. Jeg tror da også, at der vil være behov for en del færre mennesker i apparatet i løbet af nogle år. Men virkeligheden i dag er, at lønmodtagerligningen ligger brak, og at told- og momsvesenet stort set er holdt op med udgående kontrol. I Århus er det mig bekendt ikke sket siden november sidste år, og det finder jeg uacceptabelt.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

For at redde sit klart uholdbare standpunkt

[Glistrup]

må hr. Jens Thoft nu ty til et begreb, der ligger fjernere end den jord, vi skal gå på, end Cassiopeja, ved at sige: Jamen vi skal opnå retfærdighed i skatteligningen.

Jeg vil anbefale hr. Jens Thoft at læse de tre bind, som skattelove med cirkulærer fylder, og ligningsvejledninger her i efterårsferien og så spørge, hvorvidt der kan være antydning af retfærdighed i, om folk bliver ansat overensstemmende med de forskruede regler, der står i den dokumentsamling. Det har intet med retfærdighed at gøre, det her. Det er samfundsøkonomi.

Det, hr. Jens Thoft kalder den uærlige skatteyder, som han er oprørt over, er jo den mand, der skaffer sig penge til at kunne udvide sin arbejdsplads, til at kunne ansætte nye mennesker, til at kunne eksportere varer, til at kunne skaffe den produktion frem, som vi alle sammen skal have vor folkepension og vor sygehusbehandling af. Det er da den uærlige skatteydners sag, vi skal tale, og ikke hans, der er dum nok til at aflevere til, at man smider rundt med pengene, som man gør inden for den offentlige sektor.

Derfor er hr. Jens Thoft fuldstændig galt afmarcheret i det indlæg, han kom med her.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg kan ikke lade være med at sidde og lytte interesseret til den lille ordveksling mellem hr. Jens Thoft og hr. Glistrup.

I den anledning vil jeg rose hr. Glistrup for ikke at lægge skjul på, hvad det er, der for hr. Glistrup og Fremskridtspartiet er hensigten med skattesystemet og med behandlingen af skattesystemet, nemlig at det kan blive så lille som muligt, så alle, der overhovedet kan finde på numre, også vil kunne komme igennem med dem. Det synes jeg faktisk er en anerkendelsesværdig ærlighed.

Jeg er langt fra enig i synspunktet. Jeg er meget mere enig i det, hr. Jens Thoft giver udtryk for.

Det bliver virkningen, og det er, som hr. Glistrup også har meddelt Folketinget, som Fremskridtspartiet ser virkningen af forslagene.

Jeg vil da så spørge – til senere besvarelse måske – om skatteministeren er enig i den bedømmelse og tør være lige så ærlig i bedømmelsen af lovforslagenes virkning.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Mit eneste svar til hr. Glistrup skal være, at han jo har ret i, at den ærlige skatteyder betaler for meget i skat. I mange år har den ærlige skatteyder også betalt hr. Glistrups.

Formanden:

Efter aftale med ordførerne ændrer jeg lidt på rækkefølgen og giver ordet til hr. Kofod-Svendsen.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil gerne takke, fordi jeg får mulighed for at holde min ordførertale nu, da jeg skal til et møde om få minutter.

Det er fornuftigt at foretage afbureaukratisering, det er fornuftigt at foretage rationalisering, men det er ikke fornuftigt at bortrationalisere et vigtigt folkeligt element.

Vi synes fra Kristeligt Folkepartis side ikke, det er klogt, som der lægges op til her i forslaget, at svække lægmandselementet, svække den folkelige vurdering.

Jeg mener, det bliver mere bureaukratisk, det bliver mere embedsmandsagtigt, og den sunde folkelige vurderingsvæne bliver trængt tilbage. Følgen af at afskaffe skatterådene tror vi vil være, at Landsskatteretten bliver overbebyrdet, så køen bliver endnu længere og frustrationen hos borgerne større. Det vil vi ikke medvirke til.

Vi vil meget gerne gå ind i drøftelser af forenkling, finde sådanne modeller, at man kan løse opgaverne på en enklere måde. Men den model, at man simpelt hen tager et helt folkeligt led ud, synes vi ikke er klog og rigtig. Det synes vi at ministeren skulle tage op til genovervejelse. Især når ministeren kommer fra et parti, som jo netop har de folkelige rødder og kontakter, overrasker det os, at det netop er den folkelige side, man vil skære ned på.

Det er da klart, at når man får mere teknik, bliver der mulighed for at få færre ansatte i administrationen, og dér er vi bestemt med til at man foretager forenkling, men der er altså en grænse.

Vi mener, det vil være moralsk stødende og urimeligt, hvis den ærlige, som virkelig udfylder sin selvangivelse korrekt og sætter en ære i at få alt med, som skal med, kommer til at betale væsentligt mere i skat end den, der, om jeg så

[Kofod-Svendsen]

må sige, gambler med fiduserne og regner med, at der nok ikke sker noget; der er ikke så mange til at foretage den kontrol, som er nødvendig. Hvis det bliver resultatet, vil det være umoralsk, men det vil faktisk også kunne koste penge. At bortrationalisere for meget kan blive en dårlig besparelse, fordi man så får for få skatteindtægter.

Her er tale om en balance. Vi ønsker ikke, at vi bare skal have flere ansatte, men det folkelige element må ikke svækkes, og så må effektiviteten bevares.

Vi synes altså ikke, at ministeren har haft en heldig hånd med det, der er lagt frem her.

Skrumsager Skau (V):

Når man sad og lyttede til hr. Jens Thoft, kom man i tanke om hans tidligere foredrag. Det må efterhånden være standardforedrag nummer ét. Det vedrørte jo ikke alene forslagene her, men fantastisk mange andre ting.

Forhistorien til de to lovforslag, vi nu behandler, er lang, men det egentlige gennembrud blev skabt, da regeringen fremlagde første del af afbureaukratiseringsplanen i december 1988, som indeholdt to forslag, en statslig og en kommunal model, og den 23. maj 1989 blev KL og skatteministeren enige om den model, der nu er udmøntet i de to forslag.

Jeg vil gerne her fra talerstolen rose både Kommunernes Landsforening og skatteministeren for, at det er lykkedes dem at nå frem til dette resultat.

Lovforslagene betyder afbureaukratisering og forenkling for borgerne. Det er jo dem, det vedrører, og det er deres interesser, vi her i Folketinget skal varetage. Det vil også efter min mening øge retssikkerheden og reducere de offentlige driftsomkostninger, men også de omkostninger, som lønmodtagere og virksomheder har i relation til told- og skattevæsenet.

For Venstre har nærhedsprincippet, altså at ligningen foregår i kommunerne, haft stor betydning for vores stilling til lovforslaget. Ligeledes har styrkelsen af det folkevalgte element i klagesystemet haft betydning for os, fordi det, modsat af, hvad andre har sagt, er en styrkelse af det folkevalgte element.

Endvidere finder vi det positivt, at det nu bliver kommunalbestyrelsen, der jo er direkte valgt i forhold til ligningskommissionerne, der er indirekte valgt, der får det egentlige politiske ansvar for alle lignings- og vurderingsopgaver.

Lovforslaget indeholder forslag til en forkortelse af fristen for fornyet optagelse af gamle skattesager fra fem til tre år. Det er vi også enige i i Venstre. Det betyder dog ikke, at økonomisk kriminalitet og den skattemæssige virkning heraf bliver skattefrie efter tre år, som nogle måske kunne forledes til at tro.

Venstre er enig i, at man nedlægger Skatterådet og Amtsligningsrådet, for det betyder en forenkling af klageveje og medfører, at vi kan få reduceret klagesystemet til to led: det ene lokalt, tæt på borgerne, og det andet på landsplan. Vi er også tilfredse med, at det, som det er blevet bebudet igennem pressen, bliver muligt at sætte Landsskatteretten andre steder end i København.

Det foreslås endvidere at øge Ligningsrådets medlemstal med fire i henhold til aftalen med kommunerne. Jeg vil gerne opfordre skatteministeren til at se nærmere på Ligningsrådets arbejdsområder og bemanning for måske at få et mere hensigtsmæssigt råd i fremtiden.

Der er mange andre elementer, der kunne drages frem, men som helhed synes vi i Venstre, at forslaget er godt gennemarbejdet. Det giver den modernisering og forenkling, som er påkrævet, og som også vil reducere driftsomkostningerne. Vi vil derfor gerne opfordre til, at forslagene bliver vedtaget så betids, at det bliver muligt at tilrettelægge deres ikrafttræden pr. 1. januar 1990.

Glistrup (FP):

Hos nogle af os, der er tynget af at være af sentimental natur, giver det et stik i hjertet, når vi ser, at skatteministeren vil henrette vurderingsrådene og skyldrådene. Men når vi tænker os om, må vi give skatteministeren ret, når han med Oehlenschläger udbryder: »Vor Tid er forbi. Snart synke vi.«

Men når vi har fået fastslået det, må vi også konstatere – hvis vi bliver i Hakon Jarl-billedet – at skatteministeren ikke er nogen Ansgar. Den tro, han kommer og vil forkynde til afløsning af det, som var gammelnordisk skik, nemlig at nu putter vi det hele over i kommunerne, er fuldstændig forfejlet anno 1989, eller når vi skal til at have gang eller gangstere i 1990'erne, eller hvad vi nu skal have.

Situationen er faktisk den, at kommunerne har mere end rigeligt med arbejdsopgaver, og noget, som i den grad er blevet teknik som ejen-

[Gillstrup]

domsvurderinger, skal kommunerne ikke belastes med efter Fremskridtspartiets mening.

Forholdet er det – det er jo det, der fører til, at skyld- og vurderingsrådet ikke kan leve mere – at ca. 80 pct. af de 1,9 mio. ejendommers ansættelser faktisk beror på oplysninger, som behandles bedst på edb, nemlig ved at man får tingene ind fra salgsstatistikker og tinglysningskontorer og lignende og så simpelt hen grupperer og beregner det. Så dér har de ikke nogen plads mere.

De resterende 20 pct. er jo i meget vidt omfang så svære ting, at det faktisk ikke er til at finde ud af. Jeg har rendt rundt som vurderingsmand oppe i skovene i Nordsjælland for at finde ud af, hvad det skal være med herlighedsværdier, og hvad skovløberhuse eventuelt kunne udlejes til til nogle fjollede, rige københavnere. Når man så har Helsingør Skibsværft, hvad skal det ansættes til, eller Nakskov Skibsværft og Lindø Skibsværft osv.? Det er ikke noget, som man kan overlade til kommunale folk.

Men hvad skal man så gøre? Ja, dér er jo den mest antibureaukratiske holdning – og vel også den sagligt rigtige – det, som vor tidligere kollega fra Det Konservative Folkeparti, hr. Lauritz Birck, anførte, da han sagde: Vi laver et vurderingssystem uden én eneste embedsmand. Vi gør det på den måde, at vi siger, at den mand, der ejer en ejendom, selv kan meddele, hvad ejendommen er værd, og det skatteansættes den så for, indtil han med 14 dages varsel har ændret det, men vel at mærke således, at når han først har erklæret, at hans ejendom er 200.000 kr. værd, så er han pligtig at sælge for 200.000 kr., når der kommer en mand med 200.000 kr. i kontanter og siger: Nu vil jeg købe din ejendom! Se, det var en liberal løsning uden nogen som helst embedsmænd! Det er faktisk fornuftigt og sagligt. Men regeringen har vel ikke ryggrad til at tage, hvad der kan komme af historier i B.T. og Ekstra Bladet og TV-Aktuelt og anden smudspressen om de mærkelige virkninger, der kan komme ud af det.

Derfor må vi altså se at finde frem til et andet vurderingssystem. Hvis vi skal opretholde det vurderingssystem, vi har i dag, der kun drejer sig om det processuelle – og det skal vi jo – kommer vi ikke uden om, at så må vi, hvad angår de 20 pct. af ejendommene, som er svære at vurdere, løse det efter den model, som er skitseret i Fremskridtspartiets forslag fra december

måned 1975, og som man kan læse i Folketings-tidende, tillæg A, og som sikkert alle har præsent – ellers kan man få spaltenummeret af mig. Det er den model, som Fremskridtspartiet vil arbejde ud fra på dét punkt.

Et andet af de områder, hvor skatteministeren vil reformere, er vedrørende klagereglerne – hvad enten det drejer sig om vurderinger eller skatteansættelser. Klageregler er baseret på den samme livsløgn, som SF tidligere i dag har fremturet med heroppefra, nemlig at der er nogen retfærdighed i det, og at disse vældig kloge mennesker – Per Gudme, og hvad de hedder i Landsskatteretten – ved meget, meget mere end dem derude i kommunerne, og derfor er pr. definition det, Landsskatteretten kommer til, kloge end det, man er kommet til på et lavere niveau. Det har vist ikke meget at gøre med de virkelige forhold at opfatte klagevejen på den måde.

Derfor vil det være langt mere rationelt at afskaffe skatteankenævn og Landsskatteret osv. og simpelt hen sige, at vi udruster 15–20 mennesker, som vi anser for nogenlunde fornuftige, giver dem en pæn og god hyre og lader dem rejse rundt i landet. Så kan de efter eget skøn som enkeltmennesker tage de sager op, de får henvendelser om, eller som de i øvrigt finder frem til ved at besøge de lokale skattevæsener, og så har disse 15–20 mennesker hver for sig bemyndigelse til at ændre en given skatteansættelse. Derved får vi et enkelt klageapparat, der fungerer ude på stedet. Man kan gå ud på ejendommen, i stedet for at man sidder i palæet nede i Imperialbygningen, eller hvor man nu plejer at sidde, når man er klageinstans. Det er langt enklere.

Så vil man også lave om på inddrivelsessystemet, og det er ærlig talt, når man læser, hvad skatteministeren har skrevet, noget, der ser ud til at blive noget frygtelig mismask.

I øjeblikket er det stort set sådan, at det er pantefogderne, som jo er kommunalt ansat – det er selvfølgelig ikke afgørende, om de får deres lønningscheck fra den ene eller anden kasse – der tager sig af inddrivelsen.

Nu vil man lade noget af inddrivelsen gå over til staten, og noget af inddrivelsen vil man lade blive i kommunerne. Med alle de overlappings, der er, og med folk, der skifter over fra det ene til det andet, er det sikkert ikke nogen særlig god idé at gøre det på den måde.

[Gillstrup]

Venstres ordfører udtrykte kritik over for skatteministeren på det punkt, der drejede sig om, hvordan Ligningsrådet i grunden skal fungere. Man må gøre sig klart, at Ligningsrådet får langt, langt større betydning i praksis, end det har nu. I og med at man nedlægger amtsligningsrådene, vil der komme et væld af sager ind i Ligningsrådet, som ikke kommer nu. Dér er det altså, at skatteministeren fra borgmesterpartiet mener, at nu skal vi have 4 mennesker fra kommunerne – altså til en vis grad modparten – til at sidde med ved bordet i Ligningsrådet. Lad gå med at lade dem sidde med ved bordet, men det kan ikke være rimeligt, at de kommunale repræsentanter har stemmeret i Ligningsrådet. Hvad enten man sammensætter Ligningsrådet på den ene eller anden måde, så må de kommunale repræsentanter nøjes med at være bisiddere, der eventuelt kan komme med deres argumenter, men de må ikke være egentlige medlemmer.

Jeg har talt meget lidt om det, der for de andre ordførere har været det centrale, nemlig om man skulle følge finansministerens plan fra december måned 1988 eller skatteministerens plan fra maj måned 1989.

Med hensyn til finansministerens plan lod jo fru Pia Gjellerup og andre sig forføre af skatteministeren til at tro, at den var af 13. december 1988, men regeringen turde jo ikke offentliggøre den, før de havde deres finanslov hjemme, så derfor blev den rent faktisk først offentliggjort, efter at Folketinget var sendt på juleferie, så den er altså af 16. december, uanset hvad man nu engang har skrevet i den.

Men når jeg ikke har haft anledning til at sige meget om det, var det, fordi jeg havde den glæde at stå her på talerstolen en måned efter juleaften og rose den rigtige hr. Simonsen for den gode plan, han havde fremlagt i december måned. Da man nu fra skatteministerens side har indgået en aftale med den forkerte hr. Simonsen, socialdemokraten hr. Simonsen – ja, jeg har læst i avisen, at den anden Simonsen ikke vil kaldes socialdemokrat, det sagde han i søndags til Berlingske Tidende – så tror jeg ikke en døjt på de beregninger, ministeren kommer med i aftalen, hvor han siger, at han kan spare 5.000 stillinger over 4 år, altså med andre ord nedbringe de nuværende 15.000 ansatte til 10.000.

Jeg vil vædde meget på, at hvis kommuneaftalen blev gennemført, så ville det ende med 17.000 – det bliver plus 2.000 – der er en regnefejl på 7.000 mennesker i den kommuneaftale. Papir er tålmodigt, men gudskelov får den ikke lov til at bestå sin prøve her. Den kommuneaftale er død og magtesløs, det er jeg meget sikker på.

Elisabeth Arnold (RV):

Når man læser de to forslag, vi behandler her i dag, lovforslag nr. L 6 og L 7, om skattestyrelsen og om kommuneaftalen, så må man sige, at skatteministeren i sandhed er en modig mand. Fru Pia Gjellerup brugte før udtrykket, at der brød et stormvejr løs sidste år i december, da regeringens afbureaukratiseringsplan forelå, og man må sige, at skatteministeren har prøvet at ride stormen af. Det har været en meget voldsom periode, og man har indtryk af, at der aldrig har været en koncentration af så mange ømme tæer samlet på ét sted som i disse skattelove.

Det er selvfølgelig et problem, at man, når nogle ministre og nogle embedsmænd fremlægger forslag til afbureaukratisering, med det samme sætter antal hoveder eller årsværk på og siger, at dette forslag skal resultere i, at der bliver sparet så og så mange personer, for så ved vi jo godt, hvordan det går ude omkring i administrationerne. Så begynder problemerne, så siger de alle sammen: Skal det være mig, eller skal det være min nabo, hvem skal det være?

Jeg vil ikke kritisere ministrene for at have lagt afbureaukratiseringsplanen frem. Prisen for at lægge forslag åbent frem er jo, at der kommer en diskussion, som også indimellem kan blive ubehagelig. Hvis ikke man lægger forslag frem, hvor der er nogle alternativer, eller hvor der er nogle forskellige muligheder for løsninger, så får man aldrig nogen sinde en bred diskussion, og den synes jeg faktisk vi har haft her. Det har været et meget livligt år, hvor vi har diskuteret disse skattestyrelseslove. Det har bestemt ikke været kedeligt.

Men jeg må også sige, at når man så, hvordan systemet fungerede før, er det dog utroligt, at det skulle være nødvendigt, at det er så kompliceret. Det kan ikke være rigtigt, at der ikke er noget som helst, der kan ændres.

Skatteministerens udgangspunkt har været afbureaukratisering. Det har ikke været den

[Ellsabeth Arnold]

højeste prioritet for Det Radikale Venstre, men vi er fuldstændig enig i den øvrige prioritering, som skatteministeren har indlagt i sit forslag. Der skal være kortere klageveje, systemet skal være overskueligt. Der skal være et nærhedsprincip, og der skal være et folkevalgt element.

Vi synes, at en hel del af disse ting er tilgodeset i det foreliggende forslag. Vi har nærhedsprincippet i personligningen, og vi har i hvert fald et organ med lægfolk. Vi har også sikret os, at der skulle være en retssikkerhed ved klagegangen, altså at det ikke er de samme personer, som modtager klagerne, som ligner. Og ved, at vi skærer et enkelt led af klagebehandlingen væk, skulle vi sikre, at det skulle gå lidt hurtigere. Der ligger også et retssikkerhedsaspekt i, at man får klagerne ekspederet hurtigere.

Vi har ønsket, at der skulle være lægfolk i et organ, som skulle være et klageorgan og ikke et ligningsorgan, og det er så spørgsmålet, om det er det rette organ, man har kastet sig over her ved at afskaffe skatterådene; man kunne lige så godt have afskaffet ligningskommissionerne. Men det vigtigste er, at der er et sted, hvor borgerne kan gå hen og henvende sig hos de folkevalgte, og at de ikke dér møder de samme personer, som har lignet deres skat. Vi håber, at de habilitetsregler, der er nedfældet i lovforslaget, kan tilsikre, at det vil være en sådan procedure, der kommer til at foregå. Det er det, der for os er det afgørende.

En anden ting, jeg vil nævne, er, at vi har nogle nydelige krav om, at vi skal have ensartethed i ligningen mellem store og små kommuner. Det tror jeg er et krav, som alle kan tilslutte sig.

Så vil vi gerne have et nærhedsprincip. Vi synes, at det må være vigtigt for den enkelte skatteborger, at der er et kontor i nærheden af hans bopæl, hvor han kan gå hen og få sine sager drøftet.

Men der er jo selvfølgelig uafklarede problemer, for disse krav er indbyrdes fuldstændig uforenelige. Vi kan ikke forvente, at store og små kommuner overalt i landet behandler deres skatteydere fuldstændig ens. Hvis vi også fastholder, at der skal være kommunal ligning vedrørende personligningerne, må vi acceptere, at der også bliver visse forskelle, ellers må vi centralisere det hele. Det var det, som også oprindeligt stod som den bedste løsning i regeringens afbureaukratiseringsplan. Vi kan kun

sikre en fuldstændig ensartethed, hvis vi centraliserer.

Hvis vi decentraliserer, må vi også acceptere, at der kommer til at være visse forskelle. Det må vi leve med; det er så prisen.

Et andet spørgsmål er, om alle disse krav overhovedet harmonerer med kravet om personalebesparelser. Jeg synes, det er uheldigt, at man med det samme siger: Så og så mange årsværk skal vi have sparet. Det skaber en vis panikagtig stemning i diskussionen, men det gør selvfølgelig ikke noget, at skatteadministrationerne på forhånd er klar over, at en vis form for personalebesparelser skal der komme ud af dette her. Det kommer vi overhovedet ikke uden om.

Hvis man centraliserer, så bliver der problemer med de store kommuner, som selvfølgelig fuldstændig er i stand til at klare det hele selv, som har hele apparaturet, som har de dygtige og veluddannede folk, og som har råd til at betale dem. Når man decentraliserer og lader skattebehandlingen blive i kommunerne, så bliver der selvfølgelig problemer med de små kommuner, for de kan ikke klare det. De siger måske nok, at de kan klare det, men der er ingen tvivl om, at det bliver nødvendigt at sikre en form for rejsehold eller en anden form for service, som gør, at de små kommuner bliver i stand til at klare de komplicerede regler.

Som det ser ud nu, er strukturen decentral og alligevel forenklet, og det er selvfølgelig, fordi man har et utrolig kompliceret udgangspunkt.

På Det Radikale Venstres vegne vil jeg gerne sige, at vi synes, dette forslag er et godt udgangspunkt, og vi tilslutter os det. Men vi vil gerne afsluttende sige, at vi synes, det vigtigste er, at man stiller krav til systemets samlede præstationer og ikke til strukturen. Det er altså lige meget, om den kasse, man sidder i, er firkantet, rund, oval eller trekantet. Det vigtigste er, at det, systemet præsterer, og at den service og den behandling, det giver skatteyderne, er noget, som vi kan være tilfredse med.

Vi bør ikke foregøgle nogen, at kompliceret skattelovgivning lader sig forenkles blot ved at ændre på administrationen af den. Uden forenkledede skattelove kommer vi ikke igennem med en ægte forenkling af administrationen, og derfor er vi også glade for, at vi senere i dag skal behandle nogle reelle forslag til ændringer.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Fru Elisabeth Arnold lå i sit ordvalg endog meget tæt på ordføreren for hendes moderparti, hr. Skrumsager Skau, specielt hvad angår udtrykket, at man foretrækker »nærhedsprincippet« og derfor må rose skatteministeren.

Jamen diskussionen er: Skal vi have en statslig ligning, eller skal vi have en kommunal ligning? Og det har i og for sig meget lidt at gøre med et nærhedsprincip, fordi hvad enten man lønnes og har instruktionsbeføjelser fra staten eller fra kommunen, så kan man være lige nær på borgerne. Vi ser det – for bare at tage et andet eksempel: for manden i Frederikshavn er det lettere at gå til statsdomstolen i Frederikshavn end at tage ind til amtet i Ålborg, når han har en ægteskabs sag, eller hvad han har. Og på den måde har det intet med nærhedsprincip at gøre.

Men så skal man også passe på, at man ikke bliver alt for oversvømmende af gråd, når man taler om nærhedsprincip. Nærhedsprincippet kan også være, at, nå ja, han dér og dér er en skidt knægt, fordi hans far har engang besvangret min kæreste, eller hvad der nu kan være tale om af alverdens usaglige ting, der kan komme ind i nærhedsafgørelser. Men hvis man bare kan få tingene afgjort på afstand, så får man sikkerhed for, at der kommer en større grad af saglige hensyn ind ved afgørelsen af sagerne.

Derfor kan man ikke uden videre sige, at fordi man kan bruge de flotte ord: »Det nære samfund, der følger nærhedsprincippet«, at man af den grund rammer en bedre måde at få arbejdsopgaverne løst på. Man må simpelt hen se på, hvilke arbejdsopgaver der skal løses, og det er i dag noget helt andet, end det var, dengang man lignede efter formue og lejlighed og kendte privatforbrugsansættelser, nu hvor man med edb-maskiner forsøger at fortolke komplicerede paragraffer.

Derfor: Stik argumentet om nærhedsprincip ind!

Bente Juncker (CD):

Jeg beklager, at jeg ikke har været til stede, da jeg har siddet til et møde andetsteds i huset, men jeg skal komme med nogle betragtninger på CD's vegne omkring dette.

Det er CD's overordnede betragtning, at de lovforslag, der ligger her, må regeringen gen-

nemføre sammen med Socialdemokratiet. Det griber så fundamentalt ind i hele skatteområdet, at vi i CD mener, at det må regeringen se at få forhandlet på plads med Socialdemokratiet.

Det betyder ikke, at Centrum-Demokraterne ikke kan tilslutte sig et givet resultat, hvis vi synes om det. Det afgørende for CD er, at vi får afkortet nogle af de klageinstanser, vi har. Vi har temmelig mange klageinstanser. I skatteministerens forslag er en af klageinstanserne udgået, nemlig skatterådene. Det er der nogle i gruppen der har sympati for, men jeg skal også sige, at det er der andre der ikke har.

Det altafgørende ved klageinstansen er, at retssikkerheden sættes i højsædet, og at vi bevarer lægmandsprincippet sideløbende med de dommere, der findes i systemet.

Centrum-Demokraternes bud på et system kunne se ud som en styrkelse af skatteadministrationen; det betyder en styrkelse af servicen. Hvordan det falder sammen med de nedskæringer, der ligger i forslaget, har jeg svært ved at se. Vi ønsker en styrkelse af de medarbejdere, der skal sidde rundt om i skatteforvaltningerne og komme med forslag til, hvordan ligningen skal se ud.

Det kan ikke nytte noget, at man stiller nogle voldsomme, store krav til modpolen, det private erhvervsliv, når man ikke sideløbende i skattevæsenet vil stille de krav med hensyn til medarbejderne. Og dér mener jeg ikke bare de uddannelsesmæssige, jeg mener også, vi må ud over en barriere med lønsystemerne. Jeg mener, der skal helt andre lønsystemer ind i det offentlige. Om man så skal have tjenestemænd, eller de skal kontraktansættes, det er noget, vi kan diskutere. Men vi må have nogle kvalificerede folk, som man kan sige til, når de starter som elever: Jamen så tager I sideløbende HD eller en anden form for økonomisk uddannelse. Det må simpelt hen være betingelsen, og den betingelse betyder jo i sig selv, at så skal de have en højere løn, ellers søger de et job i det private erhvervsliv.

Det er det grundlæggende, at skatteforvaltningerne må udbygges med bedre service og med nogle medarbejdere, der lever op til de uddannelseskra v, der findes i det private erhvervsliv.

CD's andet bud på det kan være, at man eventuelt udvider ligningskommissionen med langt flere fagfolk. Jeg siger ikke, at man skal

[Bente Juncker]

have lægfolket ud, for det skal man ikke. Men det kunne være rart, hvis der sad nogle flere, måske skulle man sætte perioden op fra fire til otte år, så man får en kontinuitet. Man kunne eventuelt også gøre det, at man skiftede halvdel af ligningskommissionen ud hvert fjerde år, så den anden halvdel fortsatte i otte år. Det kunne give en styrkelse, og det kunne give nogen kontinuitet.

Hvad angår skatterådene, vil jeg sige, at vi har sympati for, som jeg allerede har sagt – en del af os – at man skærer dem væk. Man kunne også vælge at skære andre steder i systemet, og på det punkt er vi lidt i tvivl i gruppen.

Hvad angår Landsskatteretten, vil jeg gerne sige: Jeg forudser med dette forslag, at nu kommer der en vældig sluse i Landsskatteretten, medmindre nogle af kommunerne kunne gå ud og ordne det, som Københavns Kommune gør – de har ikke ret mange sager dér – nemlig at de prøver at ordne det, så de får skattebetalingen på plads noget hurtigere.

Men ellers forudser jeg, at Landsskatteretten skal udvides, og den må så styrkes. Dér har man jo også lægmandsprincippet, og det synes jeg er et godt princip. Men jeg synes også, at man kunne gå ind og lave en anden vægtning af fagfolk og lægfolk. Man kunne godt tænke sig, at der blev eventuelt halvt af hver.

Jeg tror ikke, jeg vil sige mere, men vi vil se på lovforslaget, når det kommer i udvalget.

Formanden:

Jeg overså en markering før, så jeg giver ordet til fru Elisabeth Arnold for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil sige til formanden, at jeg nok ikke markerede tydeligt nok, men jeg ville gerne svare på hr. Glistrups korte bemærkning efter mit indlæg.

Hr. Glistrup var meget hoverende over den nostalgi, jeg udtalte i forbindelse med nærhedsprincippet kontra centraliseringsprincippet, og så deri en klar sammenhæng til mit moderparti, repræsenteret ved hr. Skrumsager Skau.

Men jeg tror også, der er en helt reel sammenhæng mellem Venstres og Det Radikale Venstres synspunkter her, at når vi er glade for nærhedsprincippet, så er det ikke alene, fordi vi

er glade for nærhedsprincippet, men det er også, fordi vi kan være utrygge ved det modsatte princip, nemlig centraliseringsprincippet.

I teorien kan vi selvfølgelig lave et flot, forkromet system, der er centraliseret, og som i princippet er fuldstændig ensartet. Men jeg tror også, man kan regne med, at et sådant system vil blive mødt med stor mistro af den almindelige befolkning.

Jeg tror ikke, der er større tryghed ved et centraliseret system end ved et decentraliseret. Man vil sige, at nu ender det alt sammen inde i statens talknuser, og så får vi nogle forkerter blanketter ud, fordi noget er blevet væk i posten og der er gået en hel masse galt undervejs. Der er ikke nogen større tryghed ved det centraliserede system, end der er ved det decentraliserede system, så tror jeg, det er bedre, at man har et system, hvor folk kan gå til kommunen og henvende sig, uanset om nogle dér ved, at der er en skidt knægt, der har været involveret i noget på et eller andet tidligere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Med alle de praktiske ting, som man har at gøre med i skatteligningen, om der nu har været en større eller mindre procentdel privatkørsel, eller om forbruget af egen vare er mere eller mindre, så er der selvfølgelig ingen, der drømmer om, hvad enten man laver et statssystem eller et kommunalt system, at tingene allerede fra første færd skal køres over til København. Selvfølgelig vil der være lokale kontorer, som man kan gå op og snakke med. Det kan ikke gøre nogen enorm forskel på borgernes tryghed, om den pågældende er statsansat, eller om han er kommunalt ansat. Det er en af de ting, der ligger i politikernes verden, at man tror, der er så stor forskel. Hvis det er en DSB-mand, så har man en mægtig mistillid til det, men er det en kommunalt ansat buschauffør, ja, så er det virkelig sådan, så har man tillid til det, for det er ens egen kommune, der har ansat ham. Sådan fungerer det jo ikke i praksis.

Det er således, at spørgsmålet alene er: Hvor har man den menneskelige forståelse for skatteyderens problemer og evnen til at tale det samme sprog, som han taler. Og det gør ikke spor forskel, om vedkommende får sin løn sat ind over finansministerens konto eller over den kommunale konto. Derfor er det altså et af de

[Glistrup]

mange eksempler på, hvordan nutidens politikere – og derunder altså dem, der har deres rod i fællespartierne Venstre og Det Radikale Venstre – lever i en fuldstændig fjern fortid, for selvfølgelig var det engang sådan, som fru Elisabeth Arnold siger, dengang da det var en begivenhed, hvis man overhovedet kom ind til købstaden, når man boede i Hedensted eller noget lignende. Men tiderne er anderledes i tv-alderen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Glistrup sagde, at det var noget, der foregik i politikerhjerter, at man troede, tingene var sådan, som jeg beskrev det. Men i den situation, jeg beskrev før, er det faktisk stik modsat, for i december sidste år var jeg absolut meget tiltalt af den afbureaukratiseringsmodel, der gik ind for det statslige, for det centraliserede system. Men efter at have deltaget i den meget heftige debat, der har bølget igennem hele skatteadministrationen og blandt alle de folk, der har været interesseret i det i det forløbne år, er jeg kommet til den overbevisning, at det faktisk ikke er nogen god idé at centralisere så meget, som der lå i den oprindelige model.

Det stammer faktisk ikke fra mit eget politikersind, men fra den respons, jeg har været ude for i det daglige liv.

Formanden:

Så får hr. Glistrup ordet for den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Jamen den store debat, der har bølget frem over land og rige om decemberplanen kontra majplanen, er jo netop i virkeligheden foregået i nogle livsfjerne elfenbenstårne. Bevares, det er de mennesker, der er bange for at miste deres egne ben, der giver kors og bånd og mange stjerner på og adgang til at forlade arbejdspladsen så og så mange gange i månedens løb for at drage ind til ligningskommissionsmøder eller skatterådsmøder, eller hvad man nu engang skal, og det gode ekstrahonorar, man får, og den anseelse, det giver i fødselsdagsartikler i det lokale venstreblad m.v. – det er jo de mennesker, der har deltaget i debatten.

Har fru Elisabeth Arnold hørt ét eneste menneske, der ikke med sit personlige levebrød er interesseret i det, så meget som ymte noget som helst om, hvorvidt vi skal have statsligning efter afbureaukratiseringsplanen fra december 1988 eller vi skal have kommunal ligning efter kommuneaftalen fra maj 1989? Der har ikke været nogen almindelige mennesker, der har haft nogen som helst mening eller interesse i det. Det er jo ikke noget, der fylder op i læserbrevsspalterne i aviserne eller nogen som helst andre steder. Det er en diskussion, der foregår i elfenbenstårnet, hvor man ligger helt, helt fjernt fra det, der er realiteterne for de mennesker, som det hele drejer sig om, og som vi gerne skulle indrette vor lovgivning efter.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Når man har lyttet til den debat, der er foregået under førstebehandlingen af disse to meget omfattende lovforslag, kunne man godt få en fornemmelse af, at der tilbage står et sådan lidt flimrende billede: Hvordan er egentlig den politiske situation omkring disse to forslag? Men i realiteten er billedet mere afklaret, end man skulle tro.

Det er meget tilfredsstillende at konstatere, at et markant flertal her i Folketinget er tilhænger af grundmodellen, der er aftalt med kommunerne, nemlig at skatteopgaven skal ligge i kommunerne. I realiteten har kun hr. Glistrup og hr. Jens Thoft udtalt sig til fordel for en statslig, centraliseret ligning. Og dette er jo hovedpunktet i aftalen med kommunerne, som et bredt flertal i Folketinget har sagt ja til.

Der er også enighed her i Folketinget om, at det er nødvendigt at gøre klagevejene i skattesystemet kortere og mere overskuelige, og der er enighed om, at der skal ske en modernisering af vurderingsorganisationen. Med andre ord: Bag alle de betydende elementer i kommuneaftalen står der et flertal her i Folketinget.

Der er selvfølgelig ikke noget at sige til, at den debat, der så finder sted, kommer til at koncentrere sig om de enkeltheder, hvorom der er uenighed. Men det må altså ikke forrykke billedet af, at der er truffet en aftale med kommunerne, hvis grundsubstans er dækket ind af et flertal her i Folketinget.

Der er fem meget væsentlige formål med de lovforslag, der her er fremsat.

[Skatteministeren]

Det første er, at vi moderniserer og rationaliserer skatte- og afgiftsforvaltningen i Danmark. Der sker en sammenlægning af toldvæsenet og skattevæsenet. Det er et rigtigt og nødvendigt led i Danmarks tilpasning til EF's indre marked og alt, hvad der møder os dér, at vi nedbryder de traditionelle organisatoriske skranker mellem skattevæsen og toldvæsen og kører de to enheder gradvis sammen til én.

Der ligger også i forslagene, at over en periode på 4 år skal vi tilstræbe at reducere det samlede personale i skatte- og afgiftsforvaltningen med en tredjedel af det nuværende antal. I dag er der beskæftiget omkring 15.000 mennesker i den statslige og kommunale del af skatte- og afgiftsforvaltningen, og det tal skal skæres ned med 5.000 i løbet af 4 år.

Dette første princip: at modernisere og rationalisere skatteforvaltningerne, er søgt opnået med den aftale, der er truffet med kommunerne, og som bærer de to lovforslag, vi her behandler.

Det andet vigtige princip er nærhedsprincippet. Det vil jeg godt knytte en særlig bemærkning til i anledning af den heftige debat, der har været om det. Regeringen lægger overordentlig megen vægt på, at skatteforvaltningen ligger så tæt på borgeren som det nærmeste rådhus.

Regeringen er meget betænkelig ved et statsligt centraliseret ligningssystem, hvor det – hvis jeg skal bruge en direkte formulering af det – er nogle bureaukrater i København, som skal sætte Petersen og Hansen i skat. Vi tror på, at der ligger nogle virkelige kvaliteter i, at den enkelte skatteyder kan tage telefonen og ringe hen til rådhuset og få en forklaring på de tvivlsspørgsmål, der måtte være.

I mange andre sammenhænge går vi ind for, at den offentlige administration i Danmark skal ligge i kommunerne, at den skal være decentraliseret. Der er ikke noget som helst, der taler for, at det skulle være anderledes på skatteforvaltningens område. Når den øvrige forvaltning i så høj grad er decentraliseret, hvorfor skulle skatteforvaltning så ikke også være det? Selvfølgelig er der kvaliteter forbundet med nærhedsprincippet. Det er derfor det andet væsentlige princip at søge opnået.

Det tredje vigtige princip er at gøre klagevejene kortere, hvilket altså nås i forslagene med, at tre klageled skæres ned til to. Det vil selvfølgelig afkorte den tid, det tager at behandle skat-

teklager, så folk kan få en hurtigere afgørelse af, hvad der er deres ret.

Det fjerde vigtige princip er at styrke retssikkerheden. Det opnås ved, at vi skiller skatteansættelsen og klagen over ansættelsen fra hinanden. I dag er det jo sådan, at Ligningskommissionen formelt både er ansvarlig for at sætte folk i skat og bagefter også skal behandle klagen over ansættelsen. Det er betænkeligt for retssikkerheden, at den, der har sat Petersen i skat, også skal behandle klagen, som kommer fra Petersen over skatteansættelsen. Derfor bør de to ting skilles ad, og det gør vi i dette forslag ved, at selve skatteansættelsen finder sted i den kommunale skatteansættelse, og klagen over det skal så behandles af Ligningskommissionen som et frit, uafhængigt folkevalgt organ.

Endelig det femte vigtige princip. Det er at styrke det folkevalgte element. Jeg bruger med vilje udtrykket »at styrke det folkevalgte element.« Hvordan kommer det frem i lovforslagene? Ja, for det første indsættes der kommunale repræsentanter i Ligningsrådet, hvilket er en styrkelse af det folkevalgte element. For det andet bevarer vi ligningskommissionerne som frie, uafhængige folkevalgte organer, der i første led skal behandle klager over skatteansættelsen. Endelig for det tredje sker der den markante styrkelse af det folkevalgte element, at kommunalbestyrelserne drages mere direkte ind i skatteforvaltningen ved, at kommunalbestyrelserne bliver ansvarlige for ligningsplanerne. Dette meget, meget brede forum, som kommunalbestyrelserne er, er en styrkelse af det folkevalgte element.

Kommunalbestyrelsesmedlemmerne er de direkte folkevalgte, det er de direkte repræsentanter for befolkningen, som nu drages mere ind i skattesystemet, end vi hidtil har kendt det. Derfor er disse forslag et samlet udtryk for en styrkelse af det folkevalgte element i skattesystemet. Det lægger regeringen overordentlig megen vægt på.

Jeg er glad for at konstatere, at der i Folketinget har været almindelig enighed om, at vi skal gå over til et 2-instansprincip i klagesystemet på skatteområdet. Hvorfor skulle vi ikke også det, når vi på alle andre offentlige forvaltningsområder søger at gå over til et 2-instansprincip.

Fru Pia Gjellerup siger så, at det skal vi opnå ved, at ligningskommissionerne skal smides væk som klageorganer, og tilbage skal så skat-

[Skatteministeren]

terådene være samt Landsskatteretten. Landsskatteretten skal dog kun tage sig af principielle sager. Det spørgsmål, jeg så må stille fru Pia Gjellerup, er: Hvad i alverden skal ligningskommissionerne dog så lave? For det, ligningskommissionerne faktisk laver i dag, er at behandle klager, fordi selve skatteansættelsen er uddelegeret til skatteforvaltningerne. Hvis det skal fjernes fra ligningskommissionerne, må man da spørge fru Pia Gjellerup om, hvad i alverden ligningskommissionerne så skal tage sig til.

Det næste spørgsmål, man må stille, er: Hvis Landsskatteretten alene skal behandle sager af principiel karakter, hvem skal så afgøre, hvad der er sager af principiel karakter? Skal det gøres til genstand for en selvstændig klagebehandling, hvad der er af principiel karakter?

Jeg må forstå fru Pia Gjellerup sådan, at sager, der ikke er af principiel karakter, ikke kan ankes til Landsskatteretten. Jamen hvis nu en borger er utilfreds med en afgørelse om, at sagen ikke er af principiel karakter, hvor skal man så påklage den afgørelse hen? Skal Landsskatteretten så foretage en selvstændig sagsbehandling af en klage over, at sagen ikke må komme til Landsskatteretten? Det vil vist komme til at virke overordentlig bureaukratisk og stærkt forsinkende for sagernes behandling. Jeg tror, at jeg må fraråde den model, men det får vi selvfølgelig lejlighed til at drøfte nærmere i det videre udvalgsarbejde.

Jeg vil godt sige, at når regeringen søger at opnå 2-instansprincippet ved at bevare ligningskommissionerne og Landsskatteretten, er det for det første, fordi det er vigtigt at bevare nærhedsprincippet også i klagebehandlingen, sådan at så mange sager som overhovedet muligt finder deres endelige afgørelse allerede i kommunen, og det opnår man ved at bevare ligningskommissionen som første klageled. Når det er vigtigt at bevare Landsskatteretten, er det, fordi det er nødvendigt at have et samlet landsdækkende organ til at være sidste led i den administrative klagebehandling, hvorfra der kan komme ensartede afgørelser, og det er så det, der har ført til, at det er skatterådene, der foreslås nedlagt.

Det er ikke udtryk for utilfredshed med det arbejde, der har fundet sted i skatterådene, men hvis den givne opgave er at afkorte klagevejene ved at gå over til to instanser i klagebehandlin-

gen, må man altså finde et af de tre nuværende led og skære det væk, og skatterådene er altså den instans, vi bedst kan undvære. Derfor er det dem, der foreslås nedlagt.

Så er der blevet stillet det spørgsmål, om Landsskatteretten så ikke vil drukne i sager nu, hvor skatterådene foreslås nedlagt.

Jeg mener ikke, at der på længere sigt vil blive nogen væsentlig ekstra sagsmængde i Landsskatteretten. Jeg tør da ikke udelukke, at der på kort sigt kan blive nogen ekstra tilgang, men på længere sigt er jeg overbevist om at det ikke vil blive tilfældet. Det skyldes navnlig, at der også i forslaget ligger, at sagerne skal forbedres bedre, end de i almindelighed bliver det i dag.

Forslaget går ud på, at når en skattesag skal behandles, skal der laves en egentlig sagsfremstilling, sådan at alle de faktiske forhold omkring skattesagen er oplyst, og den sagsfremstilling skal faktisk laves i samarbejde med skatteyderen. Sådan et system køres i dag ved skatterådene i Københavns og Frederiksberg Kommuner, og det har man haft overordentlig positive erfaringer med, idet 80 pct. af alle sagerne finder deres afgørelse dér og ikke går videre.

Hvis det gøres til et generelt princip i ligningskommissionerne, vil rigtig mange sager finde deres endelige afgørelse allerede ved ligningskommissionerne og ikke gå videre. Så tror jeg i øvrigt også, at det spiller en rolle, at ligningskommissionerne bliver helt uafhængige af selve skatteansættelsen, fordi den, der vil klage over den kommunale skatteforvaltnings skatteansættelse, så vil vide, når ligningskommissionen behandler sagen, at det er første gang, ligningskommissionen ser sagen og derfor kan se med friske, uafhængige øjne på sagen. Det tror jeg også vil gøre, at der bliver større accept af de afgørelser, der træffes i ligningskommissionerne.

Endelig vil jeg nævne, at de frikommuneforsøg, der har været, hvor man har sprunget skatterådene over, ikke tyder i retning af, at der bliver nogen væsentlig ekstra sagstilgang til Landsskatteretten.

Der har været en lille diskussion om ligningen af de meget store virksomheder. Der har været rejst det spørgsmål, om specielt mindre kommuner er i stand til at håndtere den opgave.

[Skatteministeren]

Det er regeringens opfattelse, at med den aftale, der er truffet med kommunerne, er der fundet en fuldt forsvarlig model også for ligning af de store virksomheder.

Der er truffet aftale med kommunerne om, at der skal iværksættes nogle mekanismer, som giver større sikkerhed for effektivitet og ensartethed i ligningen, navnlig på virksomhedsområdet.

Jeg ved ikke, om jeg misforstod fru Pia Gjellerup, men det kan jeg måske få afklaret, for fru Pia Gjellerup kunne misforstås sådan, at Socialdemokratiet i virkeligheden vil have statsliggjort og centraliseret erhvervsligningen. Det vil selvfølgelig interessere mig at høre, om det skulle være tilfældet. Jeg tror, det må bestå i en misforståelse, og jeg vil i hvert fald fraråde en sådan ordning.

I de forslag, der her er fremsat, er der indeholdt redskaber til effektivisering af ligningsindsatsen gennem et intensiveret samarbejde mellem kommunerne og de statslige regionale skatte- og toldenheder. Også det forhold, at staten overtager arbejdsgiverkontrollen, vil i virkeligheden indirekte være med til at give en indsigt i erhvervsligningen, som gør det fuldt forsvarligt, at også erhvervsligningen fortsat ligger i kommunerne.

Endelig er det sådan ifølge forslaget, at hvis ligningsrådet mener, at en kommune ikke udfører fuldt forsvarlig ligning f.eks. af store virksomheder, kan ligningsrådet pålægge kommunen at få dette arbejde udført eksternt.

Så har der været en ordveksling om kontakten mellem borgere og myndigheder. Især hr. Stavad interesserede sig meget for, om borgerne nu var afskåret fra sådan på uformel vis at søge tvivlsspørgsmål afklaret.

Jeg undrer mig lidt over den diskussion. Jeg synes, det var en sær form for formalisme, der blev præsenteret. Selvfølgelig vil det også, hvis dette forslag bliver gennemført, være sådan, at hvis en borger er usikker på et bestemt skatte-spørgsmål, kan man gribe telefonen og ringe hen til sin skatteforvaltning og få de tvivlsspørgsmål afklaret. Det er jo overhovedet ikke forandret med de forslag, der ligger her. Men det er betryggende for borgerne, når en klagesag skal behandles, at der skal laves en skriftlig sagsfremstilling, som borgeren har medindflydelse på, for det vil da give den enkelte borger større sikkerhed for, at de ligningskommis-

sionsmedlemmer, der skal behandle klagesagen, behandler den på grundlag af nogle oplysninger, som borgeren er enig i. Det er da klart, det er en betryggelse for borgeren, og derfor forstår jeg slet ikke den kritik, der har været rejst af det punkt.

Endelig har der været en diskussion om spørgsmålet om personalereduktion. Det er rigtigt, at i den aftale, der er truffet med kommunerne, er det forudset, at der over de næste fire år skal spares 5.000 ansatte i de kommunale skatteforvaltninger. De 3.000 er der sat adresse på – ja, det er forkert at sige, at de 5.000 alene skal findes i de kommunale skatteforvaltninger, men de skal findes i den kommunale og statslige skatte- og afgiftsforvaltning under ét. Af disse 5.000 er der sat adresse på de 3.000, idet 1.000 skal findes gennem rationalisering i den statslige del af administrationen, og de 2.000 skal findes ved rationalisering i den kommunale del af administrationen. De sidste 2.000 skal findes ved, at vi her i Folketinget leverer den vare, der hedder at gøre skattelovene enklere. Jeg kan forsikre om, at det ikke bliver nogen nem opgave, men det må da være naturligt nok, at der i takt med, at vi gennemfører regelforenklinger på skatteområdet, også gennemføres personalebesparelser. Alt andet ville da være forkert, og det er altså det, der er aftalt med kommunerne.

Jeg forstår egentlig ikke fru Pia Gjellerups og hr. Jens Thofts kritik af den del af aftalen om, at der gennemføres rationaliseringer, bedre udnyttelse af edb-teknik og andre arbejdsmetoder osv. Skulle det så virkelig være udelukket at gennemføre personalebesparelser i takt med det? Det er helt uforståeligt for mig, at det kunne være et mål i sig selv at opretholde det nuværende antal ansatte i skatte- og afgiftsforvaltningen. Jeg kan i øvrigt i den forbindelse henvise til, at jeg har lyttet til en hel del borgmestre, som har fortalt om, hvordan de har gennemført slankninger af deres skatteforvaltninger allerede, og det er sket gennem en udbygget uddannelsesindsats, hvor man gennem uddannelse af personalet i skatteforvaltningen har kunnet spare i antal ansatte. Til gengæld er de, der er blevet tilbage, blevet uddannet noget bedre. Det er da klart en metode, og den er der altså kommuner, som allerede har gennemført. Til fru Pia Gjellerup kan jeg da sige, at de, jeg har talt med, har i meget høj grad været socialde-

[Skatteministeren]

mokratiske borgmestre, som har vist den vej. Selvfølgelig kan der gennemføres besparelser også på dette område.

Fru Pia Gjellerup spurgte mig så, om jeg var enig i hr. Glistrups lidt specielle fremstilling af behovet for reduktion af det administrative personale, nemlig at jo færre ansatte, desto mere lemfældig ligning, desto færre penge i kassen, og det var alt sammen til glæde for samfundet.

Jeg vil sige, at regeringen har lagt sig præcis midt imellem hr. Jens Thoft og hr. Glistrup i denne sag. Hr. Jens Thoft mener øjensynligt, at overbemandede skatteforvaltninger er et mål i sig selv, og hr. Glistrup mener, at underbemandede skatteforvaltninger er et mål i sig selv. Vi har lagt os præcis, sagligt midt imellem, hvor vi siger, der skal være præcis den bemanning, der er nødvendig for at få en forsvarlig ligning og en så effektiv ligning som overhovedet muligt. Det er det, der er aftalt med kommunerne. Oven i købet er der jo med kommunerne lavet en specificeret liste over, hvorledes disse besparelser skal gennemføres. Det er jo ikke bare sådan, at vi har trukket 5.000 tilfældigt ned fra himlen. Det er faktisk meget nøje gennemgået, hvorledes det kan opnås, så jeg finder disse personalereduktioner fuldt forsvarlige.

Så har hr. Aagaard, hr. Skrumsager Skau og fru Bente Juncker stillet forskellige spørgsmål om kommunalbestyrelsesmedlemmernes deltagelse i skatteankenævnens arbejde, om Ligningsrådets sammensætning og Landsskatterettens sammensætning. Det er da alt sammen spørgsmål, som kan tages op i det videre udvalgsarbejde, og det synes jeg bestemt det bør. Når ikke disse ting har været omhandlet i lovforslaget, er det, fordi lovforslagene her er en nøjagtig udmøntning af den aftale, regeringen har indgået med kommunerne, og den aftale har jo ikke omhandlet de spørgsmål, som er rejst fra de pågældende ordføreres side.

Jeg vil gerne slutte af med at gentage, at det for regeringen er meget tilfredsstillende, at et så stort flertal i Folketinget er af den opfattelse, at skatteopgaven skal ligge i kommunerne.

Så er der rejst en række enkeltspørgsmål, som vi må drøfte videre i udvalgsarbejdet. Men navnlig synes jeg, det er tilfredsstillende, at der fra så mange sider har været udtrykt enighed om, at vi skal søge en hurtig politisk afklaring af disse forslags skæbne. Jeg synes, vi skylder per-

sonalet i skatte- og afgiftsadministrationen, vi skylder kommunalbestyrelserne, navnlig de nyvalgte kommunalbestyrelser efter den 21. november 1989, at de nøjagtig ved, hvilken struktur der skal gælde i dansk skatte- og afgiftsforvaltning fremover, og derfor er det også regeringens hensigt gennem forhandlinger med alle partier her i Folketinget at søge en hurtig afklaring af, hvilken struktur der skal gælde på dette område i de kommende år.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg må protestere indædt, når ministeren fastslår, at SF ønsker at gøre skattesystemet så bureaukratisk som muligt. Det er ikke sandt.

Jeg er enig med ministeren, når han siger, vi skal sikre os så ensartet og så retfærdig en ligning som muligt. Er det ikke korrekt, at det var sådant omtrent, ministeren udtrykte sig?

Det er jeg enig i, men det er ikke det, der sker. Den er hverken ensartet eller retfærdig, og det er ikke svært at dokumentere, at den store del af erhvervsligningen ligger sønder, og det ved ministeren godt.

Hvis ministeren henvender sig til ligningskommissionen i Hørsholm og ser deres indberetning til byrådet, kan man se, at selv ligningskommissionen i Hørsholm siger, at den er rivegal. Er det en ensartet ligning? Er det en effektiv ligning? Er det retfærdigt?

Jeg ved da godt, at på længere sigt er der ikke tvivl om, at den automatiserede ligning af meget store grupper vil frigøre personale. Det ved jeg godt, men det er i første omgang ikke aktuelt. Der mener jeg at hr. Glistrup har ret, hver gang man ændrer.

I første omgang vil der da ske det, at man får brug for mere personale, indtil overgangsreglerne er kommet i kraft, ligesom der også vil ske det, når vi nu har vedtaget alle disse forenklinger, at ligningsvejledningen, Juristforbundet og skattelovgivningen får yderligere et ben. Det vil være resultatet. Bare de papirer vi har modtaget i dag er tæt ved 200 sider.

Når så dette bliver udmøntet i lovgivningen med cirkulærer osv., er der ingen tvivl om, at det vil komme til at fylde mere. Det vil da være vanskeligt at administrere i det mindste i en overgangsperiode.

Personalet skal selvfølgelig tilpasses efter de opgaver, som skal varetages, og det bliver på

[Jens Thoft]

længere sigt færre, og det personale, der er, skal kunne noget andet, og de skal være meget bedre uddannet, så de virkelig kan koncentrere sig om de store slamberter. De fleste almindelige lønmodtagere kører efterhånden på edb, når ellers Statsskattedirektoratet har fået deres edb-maskiner til at fungere.

Pia Gjellerup (S):

Skatteministeren lagde til sidst megen vægt på, at vi hurtigt kunne blive enige om nogle af de ting, som vi diskuterer, og som vi til skatteministerens store overraskelse øjensynlig på en række punkter er ret enige om.

Til det vil jeg sige, at det er en lang vej, skatteministeren er gået, for at konstatere, at der er et flertal i Folketinget for at fastholde ligningen i kommunerne.

Det behøvede vi ikke at have en afbureaukratiseringsdebat og en hel forårsdebat om: Aftale med Kommunernes Landsforening, debat, forespørgselsdebat i Folketinget i januar og store, tykke og fede lovforslag i dag for at konstatere, at det er Folketinget enig om.

Den grundmodel, som ministeren nærmest sagde han havde fået aftalt med Kommunernes Landsforening, og de kardinalpunkter, som jeg ridsede op i mit første indlæg, er den grundmodel, som vi har i et skattesystem anno 1989. Det behøvede vi såmænd ikke at have de store debatter om, om vi skulle fastholde. Det har været klart meget længe, at det vil der være et flertal for.

Men selvfølgelig har skatteministeren et voldsomt problem, idet han her skal forsvare en ordning, som vi har i dag, men som er i stærk modstrid med det, man foreslog i december måned.

Skatteministeren skal bære to kapper på den skulder, og det giver selvfølgelig problemer, men grundmodellerne har vi – som jeg også sagde i mit første indlæg – ikke nogen overvældende grund til at diskutere så meget.

Grundmodellen i skatteadministrationen kender vi, den har vi, men vi har til gengæld brug for nogle ændringer, og nogle af de ændringer er vi også enige om, i hvert fald når vi ser på, hvad der blev sagt, måske ikke så meget, når man ser på, hvordan lovforslagene er blevet udarbejdet.

Skatteministeren interesserede sig for det synspunkt, som især hr. Stavvad har fremført i

dag og ved tidligere lejligheder, nemlig om borgernes mindre adgang til at få redegjort for deres sag i almindeligt menneskesprog.

Skatteministeren siger, at man kan da ringe op til sin forvaltning, som man altid har gjort, og så kan man tale med dem, der har forstand på det dér.

Jamen pointen er, at det er lige netop det sted, hvor man føler man har rendt panden mod en mur. Så det at ringe op er at tale med den mur, man er stødt på én gang. Det hjælper ikke så meget, og det er her, at et folkevalgt element, et ligningskommissionsmedlem kan have sin meget store berettigelse ved at kunne bane vej gennem muren, ved at kunne fortælle med almindelige menneskeord, hvad det er, der er skattesagens indhold, og hvad det er, der er begrundelsen for den beslutning, der er truffet i kommunen.

Derudover interesserede hr. Stavvad og Socialdemokratiet sig for den folkelige kontrol med en forvaltning, for efter lovforslaget vil skatteforvaltningen være den eneste forvaltning, hvor der ikke mere vil være nogen folkelig indsigt i den enkelte sags behandling, og da er det jo slet ikke sådan, at det er ligningskommissionen, der skal sidde og behandle de enkelte sager, men ligningskommissionen skal have lejlighed til at tage sager op til behandling af særlige typer for at se, hvordan ligningseffektiviteten er på det pågældende område. Her skal jeg hilse og sige efter kontakt med mange ligningskommissioner, også Venstreligningskommissionsmedlemmer, at det er der faktisk indimellem ganske god brug for. I øvrigt har man i forvaltningerne de steder, hvor man har et godt, veludbygget samarbejde med ligningskommissionerne, også stor glæde af at have en gruppe mennesker, som interesserer sig ganske særligt for, hvordan ligningen gennemføres i en kommune, og det vil kommunalbestyrelsesmedlemmerne ikke have nogen jordisk chance for at følge med i. Det skulle være en bemærkning til hr. Aagaard, som selv har erfaringer fra en kommunalbestyrelse, og som selv må vide, at hvis man som kommunalbestyrelsesmedlem i større omfang skal til at interessere sig for ressourceanvendelse og det, der kommer ud af det i skatteforvaltningerne, har kommunalbestyrelsesmedlemmerne ikke nogen mulighed for at tage sig af det arbejde, som de rent faktisk skal i dag. Derfor er ligningskommissionerne absolut et or-

[Pia Gjellerup]

gan, der på det område har vældig meget at gøre, og det leder mig så over til, hvad skatteministeren spurgte mig om, nemlig hvad skal ligningskommissionerne dog lave, hvis de ikke skal lave klagebehandling.

De skal lave det, de engang lavede, før de pludselig fik serveret klagebehandlingen. Fordi der var opstået en stor pukkel i skatterådene, vedtog man, at ligningskommissionerne kunne komme til at se på deres sager igen, inden de gik videre til skatterådene. Derfor fik man så afviklet puklen, fordi man kunne lave nogle afgørelser om, når man havde talt med skatteyderen. Da man nåede til det punkt, at puklen var væk, burde vi i virkeligheden have sagt: Er det så nødvendigt fortsat at have ligningskommissionerne som klageorgan?

Det så vi ikke på herinde, men det er der så rig lejlighed til at se på nu, nemlig at definere ligningskommissionernes opgaver til at være det folkevalgte organ, der har indsigt med forvaltningen, der har samarbejde med forvaltningen på den ene side og kommunalbestyrelsen som bevilgende myndighed på den anden side. Det er der i forhold til opfølgning af de beslutninger, man træffer i forbindelse med tilrettelæggelsen af en ligningsplan i en ligningskommission absolut meget arbejde med. Det kan man spørge de ligningskommissioner, der er i god gang med den slags arbejde, om det ikke er et arbejde, det er værd at fortsætte.

Så spurgte skatteministeren om, hvem der skulle afgøre, hvilke sager der var så principielle og væsentlige, at de efter Socialdemokratiets mening kunne få lov til at komme til Landsskatteretten. Det umiddelbare svar kender vi fra mange andre af den slags opbygninger af klageveje, at det ville være Landsskatteretten selv, der afgør, hvilke sager der er principielle og væsentlige, og hvis ikke, så har vi domstolssystemet, sådan så både skatteydere og skatteforvaltninger vil kunne prøve at få deres sag op et nyt sted.

Hvis det er det store problem, som skatteministeren siger, kan jeg da svare, at det er faktisk Socialdemokratiets tilbud til at gøre klagevejene endnu kortere end det, der har været lagt op til ved at have et to-instanssystem. Man kunne effektivisere det arbejde, der ikke er verdens mest effektive, nemlig Landsskatterettens arbejde. Det er det ikke, fordi Landsskatteretten har alle slags sager. Den har både store, væ-

sentlige, principielle sager og en række småsager, som mere er udtryk for, at der er enten skatteforvaltninger eller skatteborgere, der er blevet så vrede på hinanden, at de også skal genere hinanden med at prøve Landsskatteretten og bruge Landsskatterettens kræfter til det.

Så spurgte skatteministeren om erhvervslicensing, og om det virkelig kunne være sådan, at vi i Socialdemokratiet kunne forestille os, at der var ligning, der blev centraliseret, nemlig erhvervslicensing.

Jeg sagde i mit første indlæg, at vi havde sendt vores oplæg til skatteministeren i februar måned. Jeg sagde også, at vi ikke havde fået nogen tak, fordi vi havde sendt det. Jeg kan da konstatere, at det måske kan være, fordi skatteministeren slet ikke har set det, for han har i hvert fald ikke læst det, for deri er der redegjort ganske tydeligt for, hvad det er, vi i Socialdemokratiet mener om store virksomheder, om virksomheder med drift i flere kommuner, om koncerner med drift i stort set alle kommuner, eksempelvis pengeinstitutter. I oplægget står der, at vi ønsker, at man udøver selve ligningen i et samarbejde, der efter aftale med kommunerne udøver selve ligningen i større organer, end de fleste kommuner kan præstere i dag, og det vil faktisk sige på nogle sagspunkter en centralisering af ligningen.

Vi har ikke nogen særlig hellighed i forhold til et nærhedsprincip, hvis nærhedsprincippet ikke er godt nok fungerende, og det er der sager, hvor nærhedsprincippet ikke er, hvor nærhedsprincippet faktisk vil komme til at virke modsat.

Vi mener, for så at uddybe det, at den skatteansættelse, der skal foregå af de virksomheder, igen vil ske på ligningskommissionens ansvar, men sådan, at det egentlige arbejde, den egentlige sagsbehandling, uddybning og forhandling med den pågældende skatteyder – det vil typisk være et større foretagende, eksempelvis et selskab – foretages af en regional eller en central myndighed, en forvaltning, og så bliver det på ligningskommissionens ansvar med ligningskommissionens endelige stempel.

Jeg skal slutte med nogle enkelte bemærkninger om personalet. Hvad det angår, er det i hvert fald helt sikkert, at de 5.000, der er foreslået besparet i regeringens lovforslag og på grundlag af kommuneaftalen, ikke er noget, der er overvældende flertal for. Skatteministeren

[Pia Gjellerup]

sagde i virkeligheden selv, hvorfor der ikke er overvældende flertal for det, nemlig at man har rationaliseret mange steder, og det er sådanne rationaliseringer på baggrund af forenklinger, man kan lave – og ikke den slags mere eller mindre hysteriske overgreb, som der lægges op til med en tredjedels bortskæring.

Skrumsager Skau (V):

Det er fantastisk meget, vi her må lægge øre til fra fru Pia Gjellerup.

Så vidt jeg kan forstå, skal vi altså tilbage til det ligningssystem, vi havde for 10-20 år siden, hvor vi havde en statslig ligning af vores virksomheder, hvor det, som fru Pia Gjellerup siger, ikke var ligningskommissionerne, men skatterådene, der var første klageinstans.

Jamen hvor er de ting blevet ændret? Hvorfor har tingene udviklet sig? Men det er måske den sædvanlige konservative tankegang hos Socialdemokratiet her i Folketinget, for det er jo fantastisk, når vi her har lavet nogle lovforslag på grundlag af nogle drøftelser med Kommunernes Landsforening, med skattevæsenet i København, med skattevæsenet på Frederiksberg og ud fra de erfaringer, vi har, har fundet nogle veje at gå, som vil gøre det bedre for borgerne, øge retssikkerheden og mindske de offentlige driftsomkostninger.

Det gælder faktisk hele vejen igennem. Det gælder med hensyn til det nye system, som vi foreslår med skatteankenævnet. Her har vi styrket det folkevalgte element. De har en opgave, som jeg er sikker på de vil kunne løse.

Jeg forstår ikke, at fru Pia Gjellerup nævner, at dette system vil betyde, at det er skattevæsenet, som skal tage imod henvendelserne fra skatteborgerne. Jamen det gør de jo i dag. Hvilke skatteborgere kender ligningskommissionens medlemmer? Ja, måske ægtefællerne til ligningskommissionsmedlemmerne, andre ikke. Nej, borgerne ringer direkte op til skatteforvaltningen, og dér får de fat i vedkommende, som har med sagen at gøre. Der er ikke nogen skatteydere, der kender ligningskommissionens medlemmer. De, der måske kommer op til selve mødet i ligningskommissionen, opdager så, hvem det er, hvis de kender dem. Det synes jeg skal med.

Hr. Stavad nævnte, at han ville gå til et ligningskommissionsmedlem, hvis han havde en skattesag. Ja, måske kender hr. Stavad naboen,

som er medlem af ligningskommissionen, men det er i meget få tilfælde. Jeg tror, de fleste skatteydere i første instans vil vælge at gå til embedsmændene – de ansatte på skatteforvaltningen – i stedet for at gå til det folkevalgte element. Det har vi masser af eksempler på.

Med hensyn til skatterådene siger fru Pia Gjellerup, at sagsantallet vil blive fordoblet, hvis de bliver nedlagt, så får vi en hel masse sager, der kører videre i Landsskatteretten. Det er jeg på ingen måde sikker på. Jeg er overbevist om det modsatte, nemlig at tingene bliver samlet op noget før af det indirekte folkevalgte element i skatteankenævnet. Derfor kan vi sagtens undvære det led. Jeg har også forstået på Socialdemokratiet, at de gerne vil have ændret klagesystemet, således at vi herefter kun har to led, og det er dér, hvor skatteministeren foreslår skatteankenævnet, hvor nærhedsprincippet bliver opfyldt, og så Landsskatteretten.

Endvidere blev det sagt, at man heller ikke skal foretage nogen ændringer med hensyn til arbejdsgiverkontrollen, for det kører jo godt, som det gør. Når man lytter til forhandlingen, kan man høre Socialdemokratiet sige, at det ikke rigtig kører, som det skal, men når vi så foreslår nogle ændringer, siger de, at det kører godt.

Her vil jeg gerne sige, at det er nogle forenklinger. Toldvæsenet foretager jo beregninger, og derfor kan det lige så godt klare arbejdsgiverkontrollen samtidig, som der lægges op til.

Det samme gælder jo vurderingsrådene, hvor man vil have en fastholdelse af det nuværende system og siger, det ikke kan ændres. Ja, nu lægger vi det direkte ud til kommunalbestyrelserne. Jeg synes også her, vi styrker det folkevalgte element og styrker nærhedsprincippet i forhold til det system, vi har i dag.

I Venstre er vi således udmærket tilfreds med det oplæg, der er lavet – de to forslag – og det er jo lavet og gennemarbejdet i samarbejde med Kommunernes Landsforening, med Frederiksberg og med København.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Når hr. Skrumsager Skau taler her, kommer jeg til at tænke på katolske bispeindsættelser, hvor der bliver stillet en række spørgsmål til den nye, kommende biskop, og hvor han bliver liggende knælende foran alteret og rejser sig op, hver gang han får stillet et spørgsmål, og svarer til de fleste: Jeg tror det!

[Pia Gjellerup]

Det er sådan, hr. Skrumsager Skau bedømmer de forskellige udsagn og postulater, der også ligger i bemærkningerne til lovforslagene i dag.

Jeg kan også illustrere det på en anden måde – jeg behøver såmænd ikke at gå til den katolske biskoppelige indsættelse, men kan bare tage et citat efter hukommelsen fra den konservative ordfører, hr. Aagaard, som håbede, at klagesystemet ville vise sig at være bedre end det, vi kender. Jeg tror, at hr. Aagaard brugte udtrykket »tiden vil vise, om klagesystemet er bedre, når vi nu tager skatterådene ud – skatterådene, som i øvrigt har gjort et udmærket arbejde«.

Det var en anden måde at udtrykke på, at man altså tror – tror – at det bliver bedre, men ikke har ret meget at have troen i, og det bliver egentlig ikke bedre ved, at man bliver ved med at postulere, at det bliver bedre, bare fordi vi siger, det bliver bedre. Vi kan jo ikke vedtage en lov herinde, der siger, at nu skal skattesystemet fungere optimalt. Vi ved godt, det ikke kommer til at fungere bedre af det.

Vi må skabe forudsætningerne for, at det vil kunne blive bedre, og et af de problemer, vi fra Socialdemokratiets side kan se i forhold til det nugældende skattesystem, er, at der i en række mindre kommuner er svage ressourcer, når der skal lignede komplicerede sager. Og det er faktisk et udsagn, som ikke handler om, at vi skal gøre, som vi gjorde for 20 år siden. Vi skal gøre det noget bedre, end vi gør det i dag.

Glistrup (FP):

Hvad enten der synges i B-dur, i f-mol, i Z-diskant eller i mere rustne partitoner, er forholdet faktisk det, at indholdet af sangen fra de menige kommunalbestyrelsesmedlemmer er præcis det samme, nemlig hvorfor skal vi besværes med så mange kilogram papir, som vi skal bladre igennem? Hvorfor skal vi beskæftige os med ting, der er sat op på paragraffer og andre livsfjerne ting i stedet for at tage os af det, der virkelig foregår i vores kommune?

Det var derfor deprimerende at høre skatteministeren komme med denne ode om, at nu får kommunalbestyrelserne en ligningsplan. Hermed kommer glasnost og perestrojka til Danmark, og nu kan vi kalde os et virkeligt demokrati ved, at kommunalbestyrelserne skal til at behandle en ligningsplan.

Hvad er det, der sker? Der kommer et eller andet hæfte udarbejdet af forvaltningen på måske 82 sider med 17 bilag til, og det bliver så taget til efterretning, og der bliver ikke diskuteret noget som helst andet. Så kan man hænge kommunalbestyrelserne op på det, og så bliver de i øvrigt efter nydannelsen fra ministerens side undergivet instruktioner fra den statslige centralskattemyndighed.

Hvis der endelig skulle være en diskussion, vil vi opleve, at man i kommuner med rødt flertal vil sige: Nu skal vi gå løs på landmændene. Hvis der er særlig meget af hr. Jens Thofts mening, vil man sige: Nu skal vi gå løs på de erhvervsvirksomheder, vi har her i kommunen. Hvis man har et Per Madsen-socialdemokratflertal, skal vi gå løs på indvandrerne, og hvis vi har et Svend Auken-flertal af socialdemokrater, skal vi beskytte indvandrerne. Det er faktisk det, der kommer ud af det, hvis man overhovedet begynder at behandle ligningsplaner i kommunerne.

Og det præger jo skatteministeren hele vejen igennem, denne totale livsfjernhed og opfattelse af, at der faktisk ikke er sket andet, siden J.C. Christensen var en lille dreng, eller hvad det nu er, der er ministerens forestilling om, hvordan tingene sker i Danmark.

Ministeren og hans partiordfører siger, at man lige skal ringe hen til rådhuset. Jamen det afgørende er, at man får et telefonnummer, hvor der sidder den mand, der behandler sagen og har begreb om det. Om den mand så sidder i den anden ende af ledningen på et rådhus eller på et statskontor, eller hvor han sidder, er ikke afgørende, bare han kender til sagen og kan give oplysninger om den. Man opnår ikke den store lykke bare ved, at manden i den anden ende af røret sidder på rådhuset.

Jamen, siger ministeren, nu får vi virkelig sikkerheden, for vi indfører københavneringene – Egon Weidekamp-princippet – altså dette, at der gives skriftlige sagsfremstillinger, og det er retssikkerhed.

Nej, det system virker på den måde, at det går lige stik modsat. Man får disse alenlange sagsbeskrivelser, som skatteyderen ikke forstår en pind af, så han laver vrøvl på nogle punkter, der absolut ikke spiller nogen rolle, f.eks. om det var en torsdag eller fredag, ringene foregik.

Derefter bliver disse sagsreferater benyttet til at sige: Jamen da skatteyderen kun har lavet

[Gllstrup]

vrøvl på de to punkter, har han med andre ord givet den mand, der har siddet og skrevet det i skattevæsenet, medhold på alle de punkter, der er de afgørende. Det er det rene og skære bondefangeri, hvad enten det foregår inde på stenbroen eller ude i bondelandet, at man kører med disse skriftlige sagsfremstillinger. Så det giver ingen garanti.

Jamen vi får virkelig det kommunenære ved ansættelsen, siges det. Jamen denne lov skal ikke virke for fortiden, men for fremtiden, og det, der bliver karakteristisk for fremtiden, er, at der kommer flere og flere internationale forbindelser. Der vil være flere og flere mennesker ude i de små kommuner, som i virkeligheden har gevaldige internationale forbindelser, og som derefter har slået sig ned på et eller andet husmandssted eller lignende eller i hvert fald har deres folkeregisteradresse dér. Skal man altså ude i Bøvelse Kommune sidde og ligne ham, der har sine »futopper« på Børsen i Paris eller Tokyo, eller hvor han nu har det, og alle disse internationale forbindelser? Dertil kan man selvfølgelig sige: Så må vi uddanne de fornødne ressourcer, indtil alle 275 kommuner har eksperter i alle de mange internationale valutaarbitragesituationer, eller hvad der nu indgår i selvangivelserne. Men det er altså en irrationel måde at handle med landets dygtigheder på. De skulle meget gerne lave nogle arbejdspladser, der skaffer valuta, og det gør man ikke på kommunale ligningskommissioner.

Med hensyn til selve det hovedtema, vi diskuterede, læste vi andre i hvert tilfælde afbureaukratiseringsplanen af 16. december 1988 sådan, at det var ca. 6.000 årsværk, der skulle forsvinde. Nu blev det i ministerens forskellige tilbagetog via Berlingske Tidende, og hvor han ellers har slået sin retræte an, sagt, at det er 5.000 ansatte, og at det sker over 4 år, hvor de 6.000 årsværk var over 3 år. Jamen ansatte er deltidsansatte og meget andet. Men så siger ministeren hoverende: Og det er specificeret i kommuneaftalen. Ja, vi andre er også kommet frem til pkt. d i kommuneaftalen og har læst specifikationen. Men alt peger da i retning af, at der bliver flere ansatte, fordi der stort set sker det, at man skal spare i kommunerne i tillid til, at Folketinget vil lave en enkel skattelovgivning, og det har vi i hvert tilfælde mange års erfaring for at Folketinget ikke gør. Så smider man nogle opgaver over til staten og siger, at så skal staten

spare så mange flere ansatte. Det er faktisk det, der er hovedpunkterne i det. Kommuneaftalen går ud på, at der skal være flere ansatte, og man har overhovedet ikke snor i det nogen steder fra, for det er disse 275 forskellige kommuner, Albertslund og Hørsholm osv., der selv må bestemme, hvor mange de vil have ansat. Derfor holder tingene ikke.

Derimod har ministeren på et enkelt punkt lidt mere ret end fru Pia Gjellerup, og det er, når ministeren fremhæver det ulykkelige i, at man, hvis man fulgte Socialdemokraterne, skulle have Landsskatteretten til at sidde og afgøre processuelle spørgsmål, altså om det er spørgsmål af principiel karakter. Og så skulle man endda kunne gå til domstolene og føre en sag over 7-8 år om, hvorvidt ditten eller datten har principiel karakter, hvorefter det skulle kunne komme tilbage igen.

Jamen det, der er det vigtige i skattesager, er at komme frem til et resultat, sådan at man får at vide, at mandens indkomst nedsættes fra 160.217 kr. til 123.842 kr., og ikke alverdens fine procedureting frem og tilbage. Derfor er fru Pia Gjellerups forslag om, at man skal til at føre procedure specielt om, hvorvidt sagen er principiel eller ikke, en særdeles ulykkelig måde at gøre det på.

Men skatteministeren har selv en meget stor bjælke af den synd i sine øjne, som han bebrejder fru Pia Gjellerups lille splint, og det er med hensyn til det særdeles praktisk, når man med udgangspunkt i skatteministerens forgængers eneste velgerning for det danske skattesystem, nemlig det som skatteministeren nu kalder »det alternative klagesystem«, skal til at finde frem til, hvordan der skal være genoptagelser. Dér begår man i skatteministerens forslag præcis den samme fejl, som fru Pia Gjellerup begår, nemlig at man siger: Så skal vi til at sidde og procedere, ikke om, hvorvidt ansættelsen er forkert eller rigtig, men om, hvorvidt ansættelsen overhovedet kan prøves, fordi der altså er hele problemstillingen om, hvorvidt det nu er noget nyt eller ikke noget nyt, hvor man skal grave de tre år gamle akter frem og sige: Hvad lå der nu deri, og er det tilstrækkelig nyt? Hvorefter man efter skatteministerens forslag kan klage til Landsskatteretten vedrørende det. Det er langt lettere ved dette alternative system, når nogle kværlanter 17 gange kommer og siger: Jeg kan ikke forstå, at jeg absolut skulle beskaf-

[Glistrup]

tes af den travgevinst, eller hvad det nu er, han synes er urigtigt, så at skride direkte til at sige: Vi genoptager sagen og stadfæster den tidligere afgørelse og går direkte på det i stedet for at lave dette ekstra moment, som skatteministeren er inde på med disse genoptagelser.

Så hævder skatteministeren, at ligningskommissionen i dag jo reelt er en ankeinstans, og at hr. Stavad derfor ikke skulle have ret i de argumenter, han anførte.

Jamen det, hr. Stavad sagde, er, at som ligningskommissionen er placeret i dag, kan et ligningskommissionsmedlem, man henvender sig til, eventuelt via ligningskommissionens formand – det er lidt forskelligt, hvor formel man er i de forskellige kommuner – gå hen og snakke med skatteforvaltningen, fordi skatteforvaltningens ansættelse i første omgang sker efter delegation fra ligningskommissionen. Det er det led, som bliver fjernet.

Hvis ligningskommissionsmedlemmerne overhovedet gør nogen som helst gavn, så er det, at de på de tidspunkter kan hjælpe til at rede problemerne ud, hvor der endnu ikke er gået prestige i det.

Men når man kommer til anden behandling, sidder ligningskommissionsmedlemmerne som en kødrand, der kun er interesseret i at bevare prestigen for de skatteembedsmænd, som har truffet afgørelsen. De bliver manuduceret af skatteembedsmændene, når de siger: Jamen kunne vi ikke imødekomme det? Nej, det strider mod praksis, og så er ligningskommissionen nul værd som ankeinstans.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

På ét punkt har hr. Glistrup ret, nemlig i sin nedsabling af fru Pia Gjellerups model for en behandling af, hvorvidt sager er principielle ved Landsskatteretten. Det ville simpelt hen i den grad blive et bureaukratisk system, som forlænger en række skattesagers behandlingstid. Det tror jeg vi tydeligt vil kunne få afdækket under det videre udvalgsarbejde.

Men ellers må jeg jo sige, at hr. Glistrups fremstilling af tingene stort set går ud på at vende det hele på hovedet, og jeg skal derfor ikke opholde mig så meget ved det ud over to ting.

For det første siger hr. Glistrup, at det at lave disse skriftlige sagsfremstillinger, overhovedet ikke giver skatteyderen nogen som helst form for garanti, for det benyttes blot til det, som hr.

Glistrup kaldte bondefangeri. Den fuldstændig absurde konsekvens af hr. Glistrups argumentation ville jo være, at man overhovedet ikke skulle skrive noget som helst, at man ikke skulle præsentere skatteyderen for noget som helst, for så kan man i hvert fald ikke fange nogen på noget. Og det er jo rigtigt: Jo mindre der er skrevet, jo mindre kan man hænge nogen op på. Men til gengæld vil skatteyderen jo så heller ikke have nogen som helst chance for at gennemskue, på hvilket grundlag det egentlig er, at en ligningskommission behandler en skatteklage.

Jeg må altså fastholde, at det klart er betryggende for skatteyderen at vide nøjagtigt, på hvilket grundlag, ud fra hvilke oplysninger, klageorganet behandler klagen.

Endvidere siger hr. Glistrup, at jeg har indledt et tilbagetog vedrørende den forudsette personalebesparelse. Jeg har også mærket mig, at netop Berlingske Tidende, som hr. Glistrup henviste til, har været inde på lidt af samme skuffe. Det må jeg klart afvise; det har jeg i øvrigt også haft lejlighed til at gøre rede for i Berlingske Tidende i en artikel.

Der er overhovedet ikke noget tilbagetog. Der er tale om, at der skal spares 5.000 årsværk. Og det er alene sådan noget sprogligt finesseri, om man kalder det det ene eller kalder det det andet. Der er 5.000 årsværk, der skal spares, akkurat som det hele tiden har været tilsigtet. Det er forkert, når hr. Glistrup siger, at der i regeringens oprindelige plan var forudset en besparelse på 6.000 årsværk. Det er ikke tilfældet. Man kan højst sige, at i den ene af de to modeller, regeringen lagde frem, var forudset en besparelse på 5.175 årsværk. Det endte så med en aftale med kommunerne om næsten det samme, nemlig 5.000 årsværk. Men det er altså årsværk, vi taler om. Der er overhovedet ikke tale om nogen ændring i det forhold.

Dernæst skal jeg sige til fru Pia Gjellerup, at det ville klæde hende, hvis hun undlod at konkurrere med hr. Jens Thoft om at bruge kraftudtryk under førstebehandlingerne. Hr. Jens Thoft har ikke kunnet føre, tror jeg, én eneste debat om skatteforhold inden for det sidste et til halvandet års tid, uden at hr. Jens Thoft har forudset skattesystemets snarlige sammenbrud og Statsskattedirektoratets maskiners endeligt. Det er ikke sket endnu, selv om hr. Glistrup forventningsfuldt har set op på hr. Jens Thoft, hver

[Skatteministeren]

gang hr. Jens Thoft har bebudet det snarlige sammenbrud.

Fru Pia Gjellerup har så hver gang ivrigt forsøgt at leve op til hr. Jens Thofts kraftige beskrivelser af situationen; dagen i dag var ingen undtagelse. Fru Pia Gjellerup sluttede sit indlæg med at tale om, at de personalebesparelser, der var lagt op til i aftalen med kommunerne, var hysteriske overgreb. Det var lige præcis det udtryk, fru Pia Gjellerup brugte.

Må jeg spørge fru Pia Gjellerup, om hun virkelig er af den opfattelse, at den socialdemokratiske formand for Kommunernes Landsforening sammen med regeringen er i færd med at foretage hysteriske overgreb på skatteforvaltningerne. Det tror jeg ikke fru Pia Gjellerup vil finde genklang for hos det socialdemokratiske kommunale bagland, for dér findes nemlig en række fornuftige socialdemokrater, som har været med til at lave en holdbar aftale om, hvorledes man punkt for punkt kan gennemføre besparelser i de kommunale skatteforvaltninger.

Fra listen over det, der skal skabe disse besparelser, vil jeg bare nævne sådan nogle helt praktiske tekniske ting, som kan finde sted rundt omkring i kommunerne som følge af, at forskudsregistreringen samles på én edb-central: fælles skatteberegning, udvidelse af det kommunale økonomisystem, fælles gennemstillingsløsning, forbedret adressepåførsel, forenkling af SLS-E-systemet, og jeg kunne fortsætte med sådanne praktiske, nære, hverdagsagtige ting, som er aftalt med kommunerne.

Det er holdbare besparelser, som er kommet til veje i en aftale efter meget, meget grundig forberedelse.

Jeg synes derfor, det er stærkt, at fru Pia Gjellerup i dag vil kalde en sådan aftale med den socialdemokratiske formand for Kommunernes Landsforening for hysteriske overgreb.

Nu synes jeg, det er på tide, vi falder lidt ned på jorden og kommer i gang med arbejdet her i Folketinget for at få en hurtig politisk afklaring, således at kommunerne og personalet i skatteforvaltningerne ved, hvad de kan disponere efter.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Først en bemærkning vedrørende Landskatteretten, for at skatteministeren – måske

lidt hjulpet af hr. Glistrup – ikke skal have mulighed for at klamre sig til det halmstrå, at vi skulle lave en meget bureaukratisk procedure i forbindelse med Landsskatterettens afgørelse af, om en sag er principiel eller væsentlig.

Vi mener, at det er Landsskatterettens afgørelse. Punktum. Hvis der er nogen, der er utilfredse med den afgørelse, kan de ikke gå videre med den afgørelse, men gå videre med deres sag til domstolene. Det er ikke afgørelsen, der bliver bragt ind for Landsskatteretten.

Det andet punkt er med hensyn til min anvendelse af kraftudtryk: Jeg foretog en lille rundspørge, om jeg meget mod min sædvane havde brugt et kraftudtryk her i salen. Det var der i hvert fald ikke nogen der havde bemærket. Jeg tror, de fleste ville have bemærket det, hvis jeg havde gjort det. Men man kan jo – som én hviskede mig i øret – sige, at der er nogle, der er mere sarte end andre, og det må så være skatteministeren, der hører til den kategori.

Men kraftudtrykket er måske det, jeg sagde om et hysterisk overgreb. Det er i så fald en særlig definition af et kraftudtryk. Jeg kaldte det et hysterisk overgreb, at man kommer med en plan i december måned, der handler om bortskæring af en tredjedel af den samlede skatte- og afgiftsforvaltning, for det synes jeg er hysterisk. Jeg synes ikke, det bliver mindre hysterisk af, at man for en del af denne pulje på de 5.000 får lavet en række aftaler med Kommunernes Landsforening om en række konkrete punkter, som vedrører Kommunernes Landsforening.

Men hvis ministeren var en smule ærlig, ville han også sige, at dermed er man ikke nået til de 5.000, man er nået et lille stykke ad vejen, og derfor kan bemærkningen – at der også er hysteri i det udspil – godt stå ved magt.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det lykkeligste sekund i denne timelange debat var, da skatteministeren helt klart sagde, at vi taler om 5.000 årsværk. Tak for det, hr. minister.

Når vi andre opfattede planen af 16. december 1988 som en plan om 6.000 årsværk, hænger det dels sammen med de 5.175, som ministeren nævnte, men skam også med, at vi gik ud fra, at de stillinger, der var oprettet som midlertidige, var midlertidige og derfor skulle nedlægges ud over det, som der kom i den nye plan. Og hvad

[Gillstrup]

det angår, har ministeren jo i hvert tilfælde i sit efter min mening ynkelige indlæg – jeg håber ikke, ministeren er så sart, at han finder, det er et kraftudtryk – i Berlingske Tidende indregnet det, som under alle omstændigheder ville falde væk som midlertidige stillinger. Derfor forskellen på de ca. 1.000.

Hvad angår problemerne med fru Pia Gjellerup med hensyn til, at Landskatteretten bare træffer en afgørelse af, om det er af principiel karakter, hvad der vil komme af genoptagelsesbegøring til Landsskatteretten om, at man af de og de grunde synes det ene eller det andet, hvor man blander sagens realitet ind, gælder det, at man jo kun kan finde frem til, om det er principielt, når man behandler sagens realitet, så der kommer en gevaldig sagsbehandling eventuelt gentaget mange gange, efter at Landsskatteretten har truffet sin afgørelse. Derfor siger jeg: Skal vi bruge et klagesystem, skal det være til at træffe realitetsafgørelser – ikke til at behandle processuelle spørgsmål.

Hvad angår skriftligt materiale, må man sondre mellem de sager, som vi har talt mest om i dag, nemlig hvor skatteyderen optræder på egen hånd, og hvor han er repræsenteret af en kyndig revisor eller anden skatterådgiver.

Hvis han er repræsenteret af en skriftklog, er det selvfølgelig med den sagsfremstilling ikke nok. Så går den skriftkloge hen til skatteforvaltningen og læser alle papirerne igennem og har det grundlag. Det er, hvis han ikke er repræsenteret af en skriftklog, at bondefangersynspunktet kommer ind i billedet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Forenkling af dispensationsbestemmelser m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 4/10 89).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 4-6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 3:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven og vurderingsloven. (Forenkling af lejeværdiregler).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 4/10 89).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 4:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning af pensionsordninger m.v. og lov om påligning af indkomst- og formueskat til staten. (Sociale fonde).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 4/10 89).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 5:

Forslag til lov om ændring af forskellige skatte- og afgiftslove m.v. (Eftergivelse og henstand).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 4/10 89).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Klaus Hækkerup (S):**

I sin skriftlige fremsættelse anfører skatteministeren, at de fire lovforslag, som vi nu behandler under dette punkt på dagsordenen, tilsammen udgør den første forenklingsspakke på skatteområdet.

Vi er fra Socialdemokratiets side – selvfølgelig, havde jeg nær sagt – enige i det ønskelige i en forenkling af skattelovgivningen. Og hvis forenklingen samtidig kan føre til en forøget retssikkerhed, er det selvfølgelig endnu bedre.

Men ingen af delene må efter vores opfattelse gå ud over, at der fortsat sker en rimelig og retfærdig fordeling af skattebyrden i det danske samfund. Og med en rimelig og retfærdig for-